

Безпрецедентне об'єднання потребує такого ж сполучення

Стор. 10

НОВИНИ ЄС

**Саміт ЄС:
нова модель економічного
врядування**

Стор. 4

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

**Громадські експерти
закликали до парафування
Угоди про асоціацію**

Стор. 17

СПІВПРАЦЯ ЄС-УКРАЇНА

**Дітей навчали
взаємоповазі
й толерантності**

Стор. 20

На базі Інформаційного центру ЄС при Чернівецькому національному університеті відбулася інтерактивна рольова гра „Об’єднуючи Європу: батьки-засновники” (стор. 25)

В рамках проекту ЄС „Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні” у Свердловській на Луганщині урочисто відкрито оновлені корпуси міської лікарні (стор. 20)

ЗОНА ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Минулий жовтень видався непростим для відносин Європейського Союзу та України. Якщо послуговуватися авіаційною термінологією, вони увійшли в зону турбулентності – коли лайнер втрачає плавний стабільний лет, його трусить і кидає з боку в бік.

Оголошення вироку Юлії Тимошенко, перенесення візиту українського президента Віктора Януковича до Брюсселя, обмін жорсткими заявами – це породило песимізм і невеселі очікування. У них дещо загубилася навіть така визначна подія, як парафування тексту Угоди про вільну торгівлю. Більше того, багато кому це навіть додало гіркоти – мовляв, втрачаємо практично готову угоду й можливості, які вона несе.

Справді, зараз непросто залишатися оптимістами. За великим рахунком, навіть таке очікуване завершення переговорів з Угоди про асоціацію і парафування її тексту аж ніяк не стало б гарантією подальшої реальної європеїзації України – нинішні тенденції у внутрішньому її розвитку викликають зрозумілу тривогу. Однак при всьому цьому навряд чи варто впадати в безнадію й змальовувати майбутнє чорними фарбами.

Мабуть, у такій непевній ситуації, як нинішня, завжди варто дивитися далі. І в цьому сенсі надзвичайно важливою, може навіть вирішальною, є одна річ: більшість українців однозначно підтримують вступ своєї держави до Євросоюзу. Згідно з нещодавнім дослідженням центру Разумкова, таких – понад 51%. При цьому частка молоді віком 18-29 років, прихильної до інтеграції з Євросоюзом, становить 63%. Підтримка більшістю населення України саме євроінтеграційного курсу є незмінною впродовж багатьох років. Це також є нині чи не головним аргументом для Євросоюзу на користь продовження діалогу з українським керівництвом.

Зараз важко спрогнозувати майбутнє. Але поза сумнівом, жодна влада, якою егоїстичною чи недемократичною вона не була б, не зможе ігнорувати або придушити бажання більшості громадян жити відповідно до європейських цінностей, за європейською моделлю, яка гарантує добробут, захист прав кожного, рівність перед законом. Тому навіть у цей непростий час не варто впадати в песимізм. Зрештою, турбулентність – явище зазвичай нетривале.

НОВИНИ ЄС

Греції спишуть половину боргів	4
Хто і як обмежує торгівлю	4
Процес розширення рухається вперед	5
Стартує реформа сільськогосподарської політики	6
Песимізм щодо держави, оптимізм щодо себе	6
Нова система пришвидшить отримання віз	7
Євросоюз прагне світу без смертної кари	7

ЄВРОІНТЕРВ'Ю

Ален Годрі: „ЄС проводив транспортні реформи 20 років. В Україні все може статися швидше”	8
---	---

ТЕМА НОМЕРА

Безпрецедентне об'єднання потребує такого ж сполучення	10
--	----

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС–УКРАЇНА

Україна та ЄС шукають можливості зменшення викидів парникових газів	12
„Процес євроінтеграції – це не меню „а-ля карт”	14
Питання перспективи членства не стосується Угоди про асоціацію	14
Європарламент назвав вирок Тимошенко „зловживанням судочинством”	15
Більшість українців хочуть до Євросоюзу	15
Переговори з Угоди про вільну торгівлю завершено	16
Громадські експерти закликали до парафування Угоди про асоціацію	17
Порядок денний асоціації: справа рухається повільно	17
„ЄС – не СРСР, а Брюссель – не Кремль радянських часів”	18
Імпульс для наукового співробітництва	19
Оголошено конкурс проектів із транскордонного співробітництва	19
Чергове європейське свято Свердловська	20
Дітей навчали взаємоповазі й толерантності	20
Турне І, CULTURE Orchestra розпочалося з Києва	21
Перехід на „цифру” повинен бути прозорим	21
Розпочато будівництво центрів розміщення нелегальних мігрантів	22
Діти за ґратами: як їм допомогти?	22
Програми ЄС і медіа: повинна бути взаємна зацікавленість	23
Долучайтеся до підготовки звіту	23

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

„Не все так похмуро”	24
У ролі засновників Євросоюзу	25

ЄВРОМОЗАЙКА

Названо „руйнівників кордонів”	25
Європа відзначила кращі літературні дебюти	26

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №11'11

Інформаційне видання Представництва
Європейського Союзу в Україні
Засновник: Представництво
Європейського Союзу в Україні
01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10
<http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

Керівник проекту – Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@eeas.europa.eu
Головний редактор –
Анатолій Марциновський

Редакційна група: Юлія Ємельянова,
Данило Марчишин

Видавець: ТОВ „Агенція комунікацій”
ТМ „Key Communications”
Адреса: 01033, м. Київ
вул. Саксаганського, 28, оф. 20
Тел./факс: (044) 201 64 94
Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.
Індекс видання 98603
ISSN 1725-0811
Підписано до друку 25.11.2011 р.
Друк: ТОВ „Новий друк”
02660, м. Київ, вул. Магнітогорська, 1
Наклад 5000 прим.
Розповсюджується безкоштовно.

Інтернет-версія: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/eurobulletin

Греції спишуть половину боргів

23 жовтня відбувся традиційний осінній саміт ЄС – засідання Європейської Ради. Головним у порядку денному лідерів держав Союзу було питання нової моделі економічного врядування в ньому.

Проте, надаючи пріоритет внутрішнім питанням ЄС, Європейська Рада приділила досить уваги й питанням зовнішнім. Зокрема, у висновках було згадано про минулий саміт Східного партнерства, який відбувся у Варшаві 29–30 вересня. Європейська Рада оцінила його як успішний і привітала наміри Високого представника ЄС і Європейської Комісії запропонувати дорожню карту, що міститиме список цілей, інструментів та дій щодо розвитку ініціативи до її наступного саміту. Він відбудеться у другій половині 2013 року.

У висновках також наголошено, що швидкість політичної асоціації та економічної інтеграції країн Східного партнерства з Європейським Союзом залежатиме від дотримання ними демократичних принципів і верховенства права.

В економічній сфері лідери ЄС наголосили на „особливих відносинах” із сусідніми державами. „Стимулювання сприятливого для бізнесу середовища в усіх країнах-сусідах Євросоюзу є суттєвою інвестицією у процвітання всього регіону, – йдеться у висновках Європейської Ради. – ЄС повинен робити кроки для інтеграції конкретних галузей, які мають серйозний вплив на економічний розвиток і створення нових робочих місць, наприклад енергетики та авіації”.

26 жовтня відбувся ще один саміт – країн єврозони. Їхнім лідерам вдалося узгодити кроки щодо виходу з кризи суверенних боргів. Насамперед домовитися з приватними кредиторами Греції про списання 50% її боргових зобов'язань шляхом обміну облигацій починаючи з грудня наступного року. Водночас залишається чинним поставлене перед Грецією завдання про зменшення її державного боргу до 120% валового внутрішнього продукту до 2020 року. За словами Президента Єврокомісії, це дає можливість розпочати другу програму допомоги Греції на загальну суму майже €100 млрд уже до кінця цього року.

Також на саміті досягнуто домовленості про нові можливості використання Європейського механізму фінансової стабільності – спеціального антикризового фонду, створеного для допомоги країнам, які мають проблеми з борговими зобов'язаннями. Заплановано збільшити ресурси цього інструменту майже до €1 трлн.

Лідери домовилися про посилення економічного управління і ролі Єврокомісії у фінансовій координації та нагляді. Президенту Європейської Ради разом з Президентами Єврокомісії і Єврогрупи доручено визначити заходи з подальшого зміцнення економічного союзу, включаючи можливість внесення обмежених змін у Договір про ЄС. ☉

Хто і як обмежує торгівлю

Європейська Комісія презентувала чергову доповідь із застосування у світі заходів, які обмежують торгівлю. Документ стосується періоду із жовтня 2010 року по вересень 2011-го.

Усього станом на минулий вересень держави світу сукупно застосували 424 такі заходи. З них 131 було запроваджено за оглядовий рік, водночас за цей період лише 40 скасовано. Зменшення кількості обмежень є недостатнім і повільним, зауважує Єврокомісія.

Чимало уваги у звіті приділено Україні. Зокрема, Єврокомісія згадує про запровадження влітку 2010 року

квот на експорт зерна, замість яких у червні 2011-го було введено експортні мита. Також за приклади торгових обмежень наведено запровадження Україною у вересні 2009 року 13-відсоткового імпортного мита на автомобілі й холодильники, яке згодом було скасоване.

Згадано надання українським урядом преференцій металургійній та хімічній галузям промисловості: мораторій на зростання залізничних тарифів для транспортування їхньої продукції, зменшення цін на коксоване вугілля тощо. Наголошує Єврокомісія і на запровадженні мораторію

на зростання цін на медпрепарати у зв'язку із минулою кризою та деякими рішеннями уряду щодо державних закупівель у певних сферах. Наприклад, коли за бюджетні гроші сільськогосподарське обладнання приписувалося закуповувати лише в українських виробників.

Євросоюз традиційно негативно ставиться до подібних кроків. „Уникнення будь-яких нових обмежувальних для торгівлі заходів, а також усунення запроваджених раніше, стає надзвичайно важливим у нинішній критичний момент економічного відновлення”, – наголошує Єврокомісія. ☉

Доповідь щодо застосування обмежувальних заходів: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/october/tradoc_148288.pdf

Процес розширення рухається вперед

У жовтні Єврокомісія оприлюднила традиційну щорічну доповідь щодо процесу розширення ЄС. Вона містить аналіз ситуації з кожною із держав, що беруть нині в ньому участь.

Найголовніша новина звіту – Єврокомісія рекомендувала Раді ЄС розпочати переговори про вступ до Союзу Чорногорії та надати статус кандидата Сербії.

Загальна ситуація щодо кожної із держав, які перебувають на тій чи іншій стадії приєднання до Союзу, подано нижче.

Хорватія. Кандидат, заявку на вступ подала 2003 року. Попередні вступні переговори завершено в червні 2011-го. Єврокомісія вважає, що Хорватія готова приєднатися до Союзу. Очікується, що вона зробить це 1 липня 2013 року.

Туреччина. Кандидат, заявку на вступ подала 1987 року. Переговори було розпочато в жовтні 2005 року. 13 переговорних глав відкрито й одна попередньо закрита. Для кращого просування в переговорному процесі від Туреччини вимагається повної імплементації зобов'язань у рамках Митного союзу з ЄС та прогрес у нормалізації відносин із Кіпром.

Ісландія. Кандидат, заявку на вступ подала 2009 року. Переговори було розпочато в червні 2010-го. Чотири глави відкрито і дві з них уже попередньо закриті. Оскільки Ісландія вже є членом Європейського економічного простору і Шенгенської зони, велика частина її законодавства значною мірою відповідає законодавству ЄС.

Колишня Югославська Республіка Македонія. Кандидат, заявку на вступ подала 2004 року. Держава продовжує успішно дотримуватися політичних критеріїв, і Єврокомісія поновила свою рекомендацію від 2009 року про початок попередніх вступних переговорів з нею. Але оскільки для цього потрібне одностайне рішення держав-членів ЄС, важливим є вирішення питання назви держави.

Чорногорія. Кандидат, заявку на вступ подала 2008 року. 2010-го ЄС надав їй кандидатський статус і назвав сім ключових пріоритетів, які країні потрібно досягти для початку перего-

ШЛЯХ ДО ЄС КОРОТКИМ НЕ БУВАЄ

Фактичною відправною точкою вступу тієї чи іншої держави до ЄС є надання їй Союзом так званих перспектив членства. Тобто політичної згоди всіх країн-членів Євросоюзу на приєднання до них цієї держави після досягнення нею необхідних критеріїв. Далі все залежить переважно від самої країни. Зазвичай після належного прогресу в політичній та економічній сферах держава подає заявку на вступ – так починається „офіційний” шлях до ЄС. Якщо заявку приймають, справа рухається до наступного етапу: надання статусу кандидата. Відповідну пропозицію надсилає до Ради ЄС Єврокомісія, яка перед цим ретельно аналізує ситуацію в країні. Якщо Рада надає їй кандидатський статус, то постає питання початку вступних переговорів. Процедура та сама – Брюссель готує відповідну рекомендацію, а Рада ЄС має її затвердити. Переговори тривають за багатьма напрямками. У сферах транспорту, судочинства, енергетики тощо. Зазвичай відкривається близько 35 переговорних напрямів. Після завершення переговорів підписують Угоду про вступ, яку потім мають ратифікувати держава-вступник, держава-члени ЄС та Європарламент.

Загалом приєднання до Євросоюзу – процес тривалий. Наприклад, Хорватія подала заявку на вступ до ЄС у лютому 2003 року, отож у разі приєднання її до Союзу 1 липня 2013-го лише „офіційний” шлях займе понад 10 років.

ворів про вступ. Враховуючи успішне їх виконання, Європейська Комісія запропонувала розпочати переговори.

Албанія. Потенційний кандидат, заявку на вступ подала 2009 року. 2010-го ЄС назвав 12 ключових пріоритетів, які країна повинна виконати для початку переговорів про вступ. Хоча держава досягла прогресу у виконанні деяких з цих вимог, Єврокомісія не вважає за можливе рекомендувати наступні кроки щодо Албанії цього року. Брюссель закликав також політичні сили в Албанії поновити й зробити сталим політичний діалог, який дозволить функціонувати ключовим інституціям демократії та сприятиме імплементації важливих реформ.

Сербія. Потенційний кандидат, заявку на вступ подала 2009 року. Єврокомісія рекомендувала Раді ЄС надати Сербії статус кандидата на вступ до Союзу.

Боснія і Герцеговина. Потенційний кандидат, заявку на вступ до ЄС не подавала. Після парламентських виборів 2010 року країна досі не сформувала загальнодержавний уряд. Відчувається брак спільного бачення політичними лідерами напрямів руху держави, що блокує ключові реформи, потрібні для зближення з ЄС.

Косово. Потенційний кандидат. Різні погляди на статус цього регіону залишаються головною перешкодою для встановлення договірних відносин між ним та ЄС. Євросоюз підтримує зусилля Косова з реалізації його європейської перспективи. ◉

Стартує реформа сільськогосподарської політики

Єврокомісія презентувала в жовтні план реформи Спільної сільськогосподарської політики ЄС на період після 2013 року. Метою є зміцнення конкурентоспроможності, стабільності та безперервності сільськогосподарського виробництва в ЄС, забезпечення його громадян здоровим і високоякісним харчуванням, збереження довкілля та кращий розвиток с.-г. регіонів. Спільна сільськогосподарська політика є однією з найважливіших для Євросоюзу сфер. На її долю припадає близько 30% союзного бюджету – кошти виділяють

на допомогу фермерам та пов'язані з ринком витрати.

– Європейська Комісія пропонує нове партнерство між Європою та її фермерами, щоб відповісти на нинішні виклики щодо харчової безпеки, дружнього до довкілля використання природних ресурсів та зростання, – заявив Комісар ЄС з питань сільського господарства та розвитку сільської місцевості Дачан Чолош. – Наступні десятиліття будуть надзвичайно важливими для зміцнення сільськогосподарського сектору. Він має враховувати кліматичні зміни

й міжнародну конкуренцію, водночас задовольняючи очікування громадян. Європа потребує фермерів, а фермери – підтримки Європи. Загалом Єврокомісія пропонує десять ключових пунктів реформи. Зокрема, це зміна підходу в наданні фермерам субсидій: тепер при цьому враховуватиметься чисельність робочих місць. Крім цього, Брюссель пропонує виділяти до 30% прямих виплат тим фермерам, які практикують оптимальне використання природних ресурсів. Це, зокрема, диверсифікація культур на полі, підтримка постійних пасовищ, збереження екологічних заповідників та ландшафтів.

Також Єврокомісія пропонує подвоїти бюджет на агрономічні дослідження на інновації та на забезпечення застосування результатів цих досліджень на практиці. Брюссель також хоче покращити канали постачання сільськогосподарської продукції від виробників до споживачів, при цьому значно зменшити кількість посередників між ними. Зрештою, передбачено зміну моделі фінансування фермерської молоді. Нині дві третини фермерів у ЄС віком від 55 років. Щоб заохотити до сільськогосподарського бізнесу молоді покоління, Єврокомісія пропонує створити нову систему допомоги для фермерів до 40 років, що надаватиметься протягом першого п'ятиріччя їхнього господарювання. ☉

Песимізм щодо держави, оптимізм щодо себе

Громадяни держав-членів Євросоюзу загалом песимістично дивляться на стан справ у своїх країнах, проте загалом позитивно оцінюють власну ситуацію. Такий дещо парадоксальний результат дало опитування Євробарометра, присвячене соціальному самопочуттю в Євросоюзі. Дослідження демонструє більший, ніж рік

тому, рівень оптимізму людей – хоча вони й констатують подорожчання щоденного життя. Є тенденція до позитивного очікування від найближчого майбутнього.

Опитування стосувалося оцінки громадянами різних аспектів їхнього соціального становища. Зокрема, найбільше задоволеними фінансовим станом своїх домогосподарств виявилися шведи, за ними йдуть жителі Данії, Люксембургу та Нідерландів. Найнезадоволеніші – угорці, за ними – болгар, румуни та греки.

Загалом негативну реакцію в європейців викликають способи, якими в їхніх державах борються із нерівністю та бідністю. Єдиний виняток становлять громадяни Люксембургу, які позитивно оцінюють зусилля свого уряду

в цих сферах. Найкритичнішими є жителі Латвії, Румунії, Греції та Литви.

Також переважно незадоволені громадяни Євросоюзу рівнем державного управління. При цьому найбільше діяльність національних державних органів подобається громадянам Люксембургу, за яким йдуть жителі Австрії, Швеції, Естонії та Німеччини. Найменше задоволені греки, румуни, латиші, ірландці й португальці.

Водночас переважно позитивне ставлення є щодо систем охорони здоров'я. Найбільшу оцінку своїй національній медицині виставили бельгійці, за ними йдуть австрійці, люксембуржці й нідерландці. А от громадянам Румунії, Греції, Болгарії, Латвії та Польщі їхні системи охорони здоров'я подобаються найменше. ☉

Нова система пришвидшить отримання віз

З 11 жовтня почала працювати нова Візова інформаційна система (ВІС) Шенгенського візового простору. Нею, зокрема, передбачено збір біометричних даних осіб, які отримують візи, – відбитків пальців і цифрового зображення обличчя.

Щороку 25 держав-членів Шенгенського візового простору видають близько 13 млн віз. Очікується, що їхня кількість зростатиме. Нинішні системи видачі віз, моніторингу та верифікації ледь встигають впоратися з такими обсягами роботи. Проблему мають вирішити завдяки ВІС.

Система має переваги і для громадян країн Шенгенської зони, і її гостей. Для перших ВІС означає більшу безпеку, адже ця система унеможливує шахрайство з візами. Прикордонники на зовнішніх кордонах ЄС зможуть лише кількома „кліками” комп’ютерної миші дізнатися, чи є пред’явник паспорту справжнім тримачем наявної в ньому візи.

Для тих, хто потребує шенгенських віз, запровадження нової системи означатиме швидшу обробку візових анкет. Полегшиться отримання їх для тих, хто має гарну візову історію – адже в систему занесуть дані про отримані раніше людиною візи, і вони будуть доступними для консульств

усіх держав Шенгенського простору. Щодо процедури взяття відбитків пальців під час подачі візової анкети, то вона буде простою, швидкою та конфіденційною: заявник муситиме лише поставити палець на поверхню цифрового сканера. Після цього протягом наступних п’яти років відбитки вже не зніматимуть. Систему поступово впроваджуватимуть протягом

двох років. У жовтні вона запрацювала в шенгенських консульствах у державах Північної Африки – в Алжирі, Єгипті, Лівії, Мавританії, Марокко та Тунісі. Наступним регіоном стане Близький Схід – Ізраїль, Йорданія, Ліван та Сирія, а також регіон Перської затоки – Афганістан, Бахрейн, Іран, Кувейт, Оман, Катар, Об’єднані Арабські Емірати, Ємен. ☉

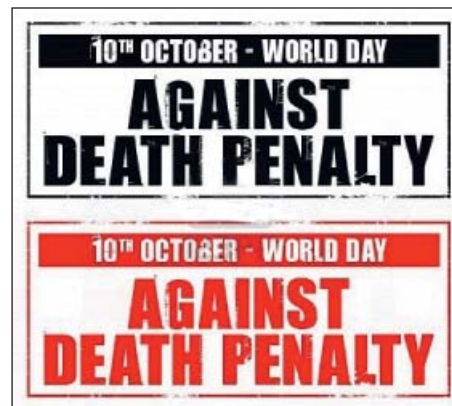
Євросоюз прагне світу без смертної кари

10 жовтня в Євросоюзі відзначали Європейський день проти смертної кари. ЄС із цієї нагоди ще раз наголосив на своїх намірах вимагати скасування її в усьому світі. Це один із пріоритетів Євросоюзу в його політиці, спрямованій на захист прав людини.

Євросоюз вважає таке покарання негуманним і таким, що порушує людську гідність. Загальновідомо, що його застосування не зменшує рівень злочинності. ЄС закликає до поступового скасування смертної кари в державах, де її досі застосовують. Він наполягає на дотриманні погоджених на міжнародному рівні мінімальних стандартів приведення у дію смертних вироків.

Загалом, у світі спостерігається тенденція до зменшення застосування найвищої міри покарання. Зокрема, між 1993-м та 2009 роками кількість держав,

що законодавчо відмовилися від смертної кари для всіх злочинів, зросла з 55 до 97. Станом на грудень 2010 року в 139 країнах – а це понад 2/3 країн світу – її було скасовано законодавчо або не застосовували де-факто. Водночас торік 23 держави або території здійснювали смертні вирoki. Стратили щонайменше 67 осіб, лідерами за показником кількості страт є Китай, Іран, Північна Корея, Ємен, США та Саудівська Аравія. З метою досягти скасування смертної кари в усьому світі ЄС використовує різні інструменти. Він є найбільшим донором громадських організацій, які проводять кампанії проти застосування найвищої міри покарання. З 1994 року Єврокомісія профінансувала через Європейський інструмент для демократії і прав людини більш ніж 50 відповідних проєктів, на які було виділено понад €33 млн.

У липні цього року оголосили черговий тендер на здійснення такої діяльності з бюджетом €7 млн. Водночас Євросоюз послідовно використовує дипломатичні методи впливу на країни, які застосовують смертну кару, домагається відповідних рішень у рамках міжнародних організацій. ☉

„ЄС проводив транспортні реформи 20 років. В Україні все може статися швидше“

Завершується фінансований ЄС проект „Підтримка інтеграції України до Транс'європейської транспортної мережі ТЕМ-Т“ (Проект ТЕМ-Т). Про його результати і про перспективи подальшого їх застосування на практиці „Євробюлетеню“ розповів керівник проекту Ален Годрі. Він професійний менеджер залізничного транспорту. Працював у Міністерстві транспорту Франції та в розташованій у Франції міжнародній компанії із залізничного та міського транспорту Systra, де спеціалізувався на східноєвропейських державах.

У чому полягає важливість проекту і що стало його найбільшим досягненням?

– Проект ТЕМ-Т фінансується Європейським Союзом і здійснюється під наглядом Представництва ЄС в Україні. Він тривав чотири роки й завершиться у грудні. Проект було імплементовано в партнерстві з Міністерством інфраструктури України та його попередником, Міністерством транспорту та зв'язку. Я керував групою міжнародних експертів із 25 осіб, серед яких спеціалісти з авіації, морського, залізничного та дорожнього транспорту, правових та фінансових питань, пов'язаних із транспортом.

Проект надзвичайно важливий з огляду на майбутнє укладення Україною Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Адже в рамках угоди вона повинна буде реформувати свій транспортний сектор. Тому проект було покликано допомогти українському керівництву в прагненнях гармонізувати правила управління всім транспортним сектором і методи оцінки якості транспортної інфраструктури з тими, що є в ЄС.

Одним із найбільших досягнень проекту є розробка Україною Стратегії розвитку транспорту до 2020 року, це було зроблено з нашою допомогою. Ми також допомагали партнерам розробити спеціальні індикатори для моніторингу й оцінки імплементації цієї стратегії.

Що зараз важливо для подальшого розвитку результатів вашого проекту?

– Нинішнім важливим завданням для українського керівництва є втілення згаданої стратегії у життя та винайдення, водночас, фінансових ресурсів, які дозволили б здійснити реформування. Адже реформи означають не лише зміни, а й прозорий їх моніторинг, визначення слабких місць і втручання задля їх покращення. Ще складнішою річчю є залучення урядом місцевих та іноземних інвестицій у транспортну сферу.

Тож ми займалися і такими питаннями. Одним з тих, що досліджували в рамках проекту, є можливе партнерство між державою та приватними

компаніями. Це коли держава залучає приватні інвестиції в певні проекти – наприклад у будівництво або ремонт швидкісних автотрас чи залізниць. Але це непросто. Бо ж якщо держава має будувати автомагістраль, вона повинна чітко продемонструвати українському або іноземному інвестору – підприємству, банку або консорціуму банків – як і коли гроші повернуться до нього і в чому полягатиме його вигода.

Що стосується Стратегії розвитку транспорту, то наступним кроком для наших українських партнерів має стати реалізація конкретних проектів у сфері залізничного транспорту. Збільшення швидкості та зручності українських поїздів було би значною перевагою для цієї великої країни. Також зараз ми розробляємо систему контролю за забрудненням на дорожньому транспорті. Переконані: такий контроль і зменшення шкідливих викидів повинні бути скрізь в українській транспортній галузі. Зараз дуже зручний для запровадження цих нових механізмів час, адже Україна спрямована на реформи й розвиток всієї транспортної системи.

Наскільки швидкими можуть стати транспортні реформи в Україні?

– Подібні реформи в Європі тривали 20 років. В Україні, думаю, все стане швидше. Сподіваюся, країна не постане перед проблемою інвестицій. Їй потрібні нові локомотиви, вагони. Деякі сполучення зникнуть, нові з'являться. Стане можливим з'їздити з Києва до Одеси та повернутися назад не протягом доби, а, при потребі, протягом робочого дня.

Для пришвидшення реформ необхідно якомога швидше покращити законодавство, хоча й потужні лобістські групи відстоюють нинішній статус-кво. Слід мати на увазі, що після ухвалення нових законів певний час піде на пристосування до цих правил.

Чи означатимуть майбутні транспортні реформи в Україні більше машин, рейсів, літаків і, відповідно, брудніше повітря?

– Я працюю в Україні від 2004 року і був свідком багатьох позитивних змін. Викиди парникових газів зменшуються, хоча, якщо порівняти з європейськими стандартами, досі є великий простір для суттєвішого покращення ситуації. Я щиро бажаю Україні справді здійснити реформи транспортної галузі. Адже що більше нових, сучасних машин з'явиться на вулицях, то меншим буде забруднення. Такий, здавалося б, парадокс – буде більше машин, але повітря стане чистішим. Слід, однак, виважено дивитися у майбутнє і не повторювати помилок минулого. А майбутнє означає, зокрема, ринок гібридних машин та електромобілів. Також потрібні зміни у сфері громадського транспорту. Якщо той, що належить державі, вважається неефективним, то держава має шукати вихід у співпраці з приватними транспортними компаніями.

Чи матиме ваш проект продовження?

– Протягом першої фази проекту, яка тривала 30 місяців, було витрачено 5,5 млн євро. 2012 року має розпочатися реалізація фінансованої ЄС програми „Підтримка впровадження транспортної стратегії України”. Вона і стане продовженням та розвитком того, що ми зробили в рамках нашого проекту. У рамках цієї програми 65 млн євро будуть надані до державного бюджету України за умов досягнення нею певного прогресу в імplementації стратегії.

Крім цього, наступного року Європейський Союз також розпочне тві-

Фотобанк Південно-Західної залізниці

нінговий проект, спрямований на залізничний транспорт. Група експертів від одного з європейських залізничних перевізників приїде до Києва працювати з українськими колегами з „Укрзалізниці”. Вони вчитимуться працювати разом, за іншими правилами та відповідно до інших стандартів.

Чи не могли б ви прокоментувати нещодавню ініціативу Єврокомісії щодо створення Фонду сполучення Європи?

– Я щиро вітаю цю ініціативу. Адже, щоб залишатися конкурентоспроможними, не лише Україна, а й держави Євросоюзу повинні постійно проводити модернізацію свого транспорту. Бути в цій сфері швидкими, цифровими, енергоефективними означає підтримку економіки та людських обмінів. Я не люблю високих фраз, але Фонд сполучення Європи можна назвати новою ерою для Євросоюзу та сусідніх з ним країн.

Фонд фінансуватиме проекти, які зроблять європейську економіку сприятливішою до довкілля, динамічнішою та ефективнішою через розвиток чистіших моделей транспорту, високошвидкісного Інтернету й усунення слабких місць у сполученні різних транспортних сфер.

Можливо, найважливішим є відкриття можливостей гарантій для приватного сектору щодо участі в цих інфраструктурних проектах через інноваційну ініціативу проектних бондів. Це створило б систему засобів для зменшення ризиків для інвесторів, що шукають довгострокових інвестиційних можливостей у транспортному секторі, дозволило б залучити значні фінансові ресурси в транспортну інфраструктуру. Такий інноваційний підхід украї потрібен для того, аби витягти Європу з наслідків фінансової кризи й поставити

її на нові, швидші рейки відповідно до цілей стратегії Європа–2020.

Мені дуже приємно, що користь від Фонду сполучення Європи матимуть не лише держави-члени ЄС через надання їм близько 21,7 млрд євро для покращення транспорту. Буде також виділено близько 10 мільярдів для регіональних транспортних проектів у інших країнах. Упевнений, що це могло би стати стимулом для України рішучіше пристосовувати свої внутрішні процеси до європейських і прагнути тіснішого партнерства з ЄС. ☺

В Україні нині понад 175 тис. км автомобільних шляхів загального користування з твердим покриттям. Найважливішими автомобільними напрямками, за якими здійснюються міжнародні й міжрегіональні перевезення, є Київ – Львів – Ужгород, Харків – Севастополь, Київ – Донецьк, Київ – Дніпропетровськ – Донецьк, Київ – Одеса, Харків – Сімферополь. Великими автошляховими вузлами є Київ, Полтава, Харків, Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Львів, Одеса, Сімферополь, Кіровоград.

Довжина залізничних колій загального користування становить 22,7 тис. км. Першу в Україні залізничну лінію Львів – Перемишль було прокладено 1861 року. Нині найбільше розвинутий залізничний транспорт на Донбасі та Придніпров'ї, а також у західній частині держави. Значна кількість залізничних колій сформувалася тут історично й зумовлена різними причинами. На Донбасі та Придніпров'ї – потребою транспортного обслуговування добре розвинутого виробництва. На заході – прикордонним розташуванням і спорудженням, у зв'язку з цим, густої мережі залізничних колій стратегічного призначення.

Безпрецедентне об'єднання потребує такого ж сполучення

Європейська Комісія представила в жовтні нову масштабну ініціативу, спрямовану на покращення у Європейському Союзі транспортних мереж. Брюссель пропонує створити Фонд сполучення Європи з бюджетом €50 млрд на 2014–2020 роки.

Хто буває у Європейському Союзі, той незмінно отримує позитивні враження від його високоякісних автошляхів, зручного залізничного чи морського сполучення. Справді, чи не за півдня можливо дістатися на захід. Не проблема вирушити поромом із Греції в Італію разом із автомобілем. За півтори години можна дістатися потягом з Парижа до Брюсселя, за 2,5 год подолати 500-кілометрову відстань між столицею Франції та Страсбургом на східному її кордоні тощо.

Але те, що було передовим і відповідало вимогам часу вчора, може бути недостатнім уже завтра. Тому Єврокомісія прагне розвинути в Євросоюзі технологічно передові, дружні до довкілля та сполучені між собою транспортні, енергетичні й цифрові мережі. Це,

крім іншого, надзвичайно важливо для ефективного функціонування єдиного ринку Євросоюзу.

Фонд сполучення Європи, однак, не є якоюсь грантовою чи суто бюджетною програмою для спорудження доріг, залізниць чи трубопроводів. Це інструмент зменшення ризиків для тих, хто прагне інвестувати у галузь – як відомо, інвестиції в транспортну інфраструктуру повертаються досить довго, отож і ризики вкладення їх порівняно великі. Тож за допомогою коштів фонду Брюссель прагне заохотити приватне капіталовкладення. Він передбачає інноваційні фінансові інструменти, такі як Ініціатива проектних бондів, покликана гарантувати інвесторам збереження та примноження їхніх капіталів.

Наприклад, у сфері транспортної інфраструктури планується значно розвинути залізничне сполучення між державами-членами ЄС, портами та аеропортами. За словами Віце-президента Єврокомісії Сіма Калласа, який відповідає за питання транспорту, нині лише 20 основних летовищ та 35

великих морських портів мають прямий зв'язок із залізницею. У рамках проекту планується довести ці цифри до 37 та 85 відповідно. Крім того, 15 тис. км залізничних колій буде підготовлено до переходу на високошвидкісний рух, здійснено 35 транскордонних проектів для полегшення перетину державних кордонів.

За підрахунками Єврокомісії, кожен мільйон євро, витрачений у рамках Фонду сполучення Європи, залучить €5 млн з бюджетів держав-членів та €20 млн – від приватних інвесторів. Що ж детальніше передбачає ця нова ініціатива Єврокомісії для кожної зі сфер, які вона охоплює?

ТРАНСПОРТ

На цю галузь припадає найбільша частина коштів майбутнього Фонду сполучення Європи – €31,7 млрд. Очікується, що їх інвестують у покращення транспортної інфраструктури ЄС; відбудову тих ділянок мережі, які випали з певних причин з уваги раніше; усунення так званих вузьких місць, де

транспортне сполучення є проблематичним. При цьому €10 млрд передбачено для транспортних проектів у країнах-партнерах ЄС по всьому його периметру. Решта €21,7 млрд підуть на покращення транспортної інфраструктури всередині Євросоюзу. Ідеєю такого фінансування є покращення сполучення між різними частинами ЄС і, відповідно, полегшення пересування людей і товарів. Буде більший вибір маршрутів і способів подорожування. Транспортний аспект Фонду сполучення Європи фокусуватиметься також на таких транспортних моделях, які менше забруднюють довкілля.

Загалом загальноєвропейські транспортні системи традиційно пролягають уздовж національних ліній. ЄС відіграє надзвичайно важливу роль у координації між державами-членами під час планування ними управління та фінансування транскордонних проектів. За припущеннями Єврокомісії, до 2020 року буде потрібно €550 млрд для того, аби завершити створення Транс'європейської транспортної мережі. З них €215 млрд має піти на усунення згаданих „вузьких місць” та заповнення „білих плям” у транспортних мережах.

ЕНЕРГЕТИКА

На енергетичний сектор розраховано €9,1 млрд, які буде інвестовано у транс'європейську інфраструктуру. Це допоможе досягти поставлених на 2020 рік енергетичних та кліматичних цілей. Очікується, що завдяки Фонду сполучення Європи внутрішній енергетичний ринок стане міцнішим через кращі взаємозв'язки, а це означатиме посилення безпеки постачань і кращі можливості ефективного транспортування в ЄС енергії, виробленої із поновлюваних джерел. Глобальна мета така: громадяни та бізнес повинні мати можливість отримувати енергію безперервно та за доступними цінами. Кошти з Фонду сполучення Європи діятимуть у цьому випадку як важіль для залучення приватних капіталів. Загалом потреби інвестицій у енергетичну інфраструктуру на найближчі 10 років у Євросоюзі оцінюють у €200 млрд.

ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ Й ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

У Фонді сполучення Європи передбачено майже €9,2 млрд на підтримку інвестицій у створення і розвиток швидкого й дуже швидкого широкополосного доступу до мережі Інтернет

та пан-європейських цифрових сервісів. Як і у випадку із транспортними й енергомережами, кошти Євросоюзу будуть каталізатором для інших приватних та державних інвесторів. Завдяки їм, інфраструктурні проекти стануть безпечнішими для вкладання в них капіталів. Єврокомісія припускає, що фінансування Фонду сполучення Європи в мережеву інфраструктуру могло би стимулювати надходження туди інших інвестицій на €50 млрд. Брюссель нагадує про цілі, вписані в стратегії Європа-2020: до кінця нинішнього десятиліття гарантовано забезпечити всіх громадян ЄС Інтернетом зі швидкістю щонайменше 30 Мб/с, при цьому принаймні 50% повинні користуватися мережею зі швидкістю понад 100 Мб/с.

ІНІЦІАТИВА ПРОЕКТНИХ БОНДІВ

Єврокомісія нагадує, що ключовим для підтримки зростання й досягнення поставлених у стратегії Європа-2020 цілей є бюджет Євросоюзу. Але надзвичайно важливим є ефективно його використання. Саме для цього Брюссель і пропонує новий інноваційний інструмент – Ініціативу проектних бондів.

Вона має подвійну мету: оживити ринки проектних бондів та допомогти реалізаторам тих чи інших інфраструктурних проектів залучити довгострокові приватні інвестиції. Ініціатива проектних бондів стане засобом зменшення ризиків для інвесторів. Таким чином, вона працюватиме як каталізатор. На думку Єврокомісії, подібно до вже наявних Фонду з поділу фінансових ризиків та Інструменту гарантування кредитів для проектів у рамках Транс'європейської мережі, бюджет ЄС міг би бути використаний для забезпечення фінансових внесків до Європейського інвестиційного банку, і вже через нього покривати частину інвестиційних ризиків. Тобто відбуватиметься комбінування коштів із бюджету ЄС з тими, що надаватиме Європейський інвестиційний банк.

„Обкатати” цей інструмент Брюссель пропонує у 2012–2013 роках, у рамках нинішнього багаторічного бюджету ЄС (2012–2013). На це Єврокомісія пропонує виділити €230 млн і очікує, завдяки цьому, мобілізації інших інвестицій на суму до €4,6 млрд. Пілотна фаза інструменту буде сфокусованою на 5-10 проектах – орієнтовно на тих, які вже перебувають на відносно розвинутій стадії або потребують дофінансування після стадії будівництва.

У Євросоюзі нині є 5 млн км автошляхів. З них 65 100 є швидкісними автомагістралями, при цьому близько 60 600 км припадає на так звані старі країни-члени (ЄС-15). Найбільша довжина автобанів у Іспанії – понад 13 тис. км, на другому місці Німеччина – 12,6 тис. км, у Франції – близько 11 тис. автомагістралей.

Також у ЄС понад 212 800 км залізничних колій, з яких 110 458 км електрифіковані. Найдовшою є залізниця у Німеччині – 33,8 тис. км, за нею йде Франція – 29,9 тис. км, потім Польща – 19,6 тис. км.

Щодо внутрішніх водних шляхів, на яких здійснюється навігація, то таких у ЄС 42 709 км. Найдовші у Фінляндії – 9,7 тис. км, на другому місці Німеччина – 7,3 км, на третьому Нідерланди – 6,2 км.

Планують обрати для цього один чи кілька секторів у таких галузях, як транспорт, енергетика чи Інтернет.

– Фонд сполучення Європи та Ініціатива проектних бондів є чудовою демонстрацією доданої вартості, яку може продукувати Євросоюз, – заявив Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу. – Наші пропозиції допоможуть будувати дороги, залізниці, лінії електропередач та трубопроводи, мережі широкополосного доступу до Інтернету. Все це важливо для наших громадян та бізнесу. Ми закритимемо „білі плями” в інфраструктурних мережах ЄС, які без нашої допомоги не можуть бути закритими. Інвестиції Євросоюзу генеруватимуть зростання та створення нових робочих місць і, водночас, полегшуватимуть пересування мільйонам європейських громадян. ☉

Україна та ЄС шукають можливості зменшення викидів парникових газів

Протидія змін клімату є одним із найважливіших завдань для Євросоюзу. Зрозуміло, його зусилля не обмежуються власною територією. Зокрема, ЄС допомагає в цьому й Україні.

Про це розмова із координатором проекту „Низьковуглецеві можливості для індустріальних регіонів України (LCOIR-UA)” Миколою Шеставіним.

Який внесок п'яти цільових областей проекту в загальні обсяги викидів парникових газів в Україні?

– Україна займає нині сьоме місце у Європі за обсягами викидів CO₂. У ній діє 14 теплових електростанцій (ТЕС), які за цим показником можна вважати середніми – від 1 до 10 млн т двоокису вуглецю. При цьому в п'яти цільових областях розташовано 11 із них, які разом дають 76% від загальних обсягів викидів CO₂ в Україні. З урахуванням інших джерел – промислові процеси, сільське господарство тощо – цей показник становить 78%.

У країнах Європейського Союзу працюють 30 великих за обсягами викидів CO₂ ТЕС, які викидають його від 10 до 34,6 млн т на рік. Найбільша розташована в Польщі (Белчатов). Франція посідає 10-е місце у Європі. У ній працюють 14 середніх за обсягами викидів CO₂ ТЕС, сукупний внесок яких у загальний для цієї держави показник становить 72%.

Як можна оцінити технологічний рівень промисловості цих областей у тому, що стосується низьковуглецевих технологій? Наскільки значна різниця з рівнем Євросоюзу, зокрема Франції?

– Головним параметром для оцінки рівня впровадження низьковуглецевих технологій на ТЕС є співвідношення обсягу річних викидів CO₂, у тоннах, до обсягів виробленої електроенергії (МВт-год). Воно нині близько одиниці для більшості ТЕС як у країнах ЄС, так і України.

Це свідчить про початкову стадію впровадження низьковуглецевих технологій на цих основних джерелах викидів CO₂. Тобто у країнах Євросоюзу, а також у США, Канаді, Австралії тільки виконуються дослідницькі та демонстраційні проекти в цій сфері. Реальне скорочення викидів CO₂ на заплановані 50–85% до 2050 року ще не почалося. Водночас Україна тільки 43,7% своєї електро-

енергії виробляє за рахунок спалювання викопного палива. Тоді як у Німеччині, яка на першому місці у Європі за обсягами викидів CO₂, цей показник становить 62,1%. У Польщі (третє місце) – 95,7%.

Тому країни ЄС активно розробляють низьковуглецеві технології та технології уловлювання CO₂ для впровадження на своїх діючих ТЕС, а також технології транспортування, утилізації та геологічного й морського захоронення двоокису вуглецю. Франція також активно бере участь у цих дослідженнях, хоча доля ТЕС у виробництві електроенергії там становить лише 8,9%.

Значний внесок у вивчення можливостей і процесів геологічного захоронення CO₂ вносить наш партнер у проєкті: Бюро геологічних та гірничорудних досліджень.

Які потрібно здійснити першочергові кроки для впровадження низь-

ковуглецевих технологій в Україні і як сприяє в цьому ваш проект?

– Для України зараз питання зменшення викидів CO₂ стає актуальним у зв'язку із закінченням у 2012 році дії Кіотського протоколу. Це може привести до обов'язкових вимог щодо зменшення двоокису вуглецю замість можливості продажу квот на викиди, як це є зараз. Тобто може статися перехід від позитивних стимулів, які за останні роки не сприяли зменшенню обсягів викидів CO₂, до штрафних санкцій за надмірні викиди. Це примушуватиме підприємців впроваджувати низьковуглецеві технології на українських ТЕС.

Тож важливим завданням нашого проекту є ознайомлення бізнесменів, адміністраторів та інженерно-технічного персоналу діючих у цільових областях ТЕС, а також відповідальних за розвиток енергетичного сектору місцевих і регіональних керівників із проблемами змін клімату й низьковуглецевими технологіями як інструментами протидії цим змінам.

Проект сприяє залученню українських науковців та інженерів до розроблення й упровадження низьковуглецевих технологій на українських енергетичних і промислових підприємствах. Він також збільшує зацікавленість студентства та молодих вчених у вирішенні кліматичних проблем України.

Як ви оцінюєте нинішній рівень усвідомленості важливості питання кліматичних змін і потреби протистояти їм – в Україні загалом і в регіоні дії проекту зокрема? Що саме робить проект, аби збільшити це усвідомлення?

– В Україні, а особливо в цільових областях, більше стурбовані екологічними проблемами від традиційних техногенних забруднювачів повітря, води та ґрунту. На кліматичні зміни дивляться як на щось невизначене, таке, що тільки очікується.

Тому в рамках проекту ми проводимо інформаційні, освітні, дискусійні й наукові заходи із роз'яснення перспектив кліматичних змін для України, а також прямих зв'язків між екологічними та кліматичними, українськими і глобальними проблемами. Вже відбулася освітня сесія для представників органів державного управління і місцевого самоврядування, адміні-

стративного й інженерно-технічного персоналу підприємств, науковців, аспірантів та студентів, які цікавляться проблемами змін клімату або так чи інакше пов'язані з цією тематикою. Розповсюджуються інформаційні та методичні матеріали. Відкрито доступ до нашого веб-сайту, на базі якого формується Мережа підтримки ЄС локальних кліматичних відкритих інновацій для регіонів України (Local Climate Open Innovation for Regions of Ukraine – LCOIR-UA).

Заплановано й готуються безпосередньо в цільових областях дискусійні круглі столи для обговорення регіональних проблем змін клімату та впровадження низьковуглецевих технологій, цикли лекцій про зміни клімату для студентів та аспірантів природничих і економічних спеціальностей університетів тощо. Ми також виявили дві нові цільові групи проекту, які потребують роз'яснення проблем змін клімату та шляхів їх пом'якшення: журналісти й учнівська молодь. Зараз готуємо для них відповідні заходи.

Як ви оцінюєте рівень співпраці між ЄС та Україною у запровадженні низьковуглецевих технологій та, ширше, у протидії кліматичним змінам?

– Співпраця України та ЄС у цьому напрямку тільки розпочалася започаткуванням двох проектів: у нашому університеті та в академічному інституті. Досі зазвичай підтримувалися кліматичні проекти, що виконувалися громадськими організаціями або іноземними координаторами через такі організації. Їх було легко

фінансувати, але результативність виявлялася незначною.

Залучення до співпраці державних університетів та академічних науково-дослідних інститутів повинно підвищити рівень результативності проектів. Але потрібно подолати чималі нормативно-правові перешкоди, особливо розбіжності в господарському праві України та країн ЄС.

Сподіваюся, що ми спільними зусиллями переборемо ці перешкоди заради ефективної протидії глобальним кліматичним змінам – для забезпечення стабілізації клімату шляхом упровадження низьковуглецевих технологій. ☺

Проект „Низьковуглецеві можливості для індустріальних регіонів України (LCOIR-UA)” було розпочато в січні 2011 року. Його виконує Донецький національний університет у рамках Тематичної програми Європейського Союзу для довкілля і сталого управління природними ресурсами в напрямку „Співробітництво у галузі чистих вугільних технологій та уловлювання і зберігання вуглецю”.

Партнером з боку ЄС є Бюро геологічних і гірничорудних досліджень (Орлеан, Франція).

Цільові області проекту – Донецька, Луганська, Запорізька, Дніпропетровська та Харківська. Метою є сприяння та допомога фактичному здійсненню діяльності з упровадження кліматичних технологій в Україні.

Проект має започаткувати співпрацю у цій сфері між Україною і Європейським Союзом.

„Процес євроінтеграції – це не меню „а-ля карт“

20 жовтня мав відбутися візит Президента України Віктора Януковича до Брюсселя. Раніше планувалося, що під час його зустрічей із керівництвом ЄС буде усунено останні перешкоди на шляху до завершення переговорів з Угоди про асоціацію. Однак за кілька днів до цього стало відомо, що візит не відбудеться. Рішення про це ухвалили Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей та Президент Єврокомісії

Жозе Мануел Баррозу. Неофіційно каталізатором такого рішення став вирок колишньому прем'єр-міністру Юлії Тимошенко, який у ЄС вважають політично вмотивованим. Голова Представництва Євросоюзу в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра дав після цього кілька інтерв'ю, у яких роз'яснив позицію ЄС.

„Це не скасування візиту – це його відкладення, – наголосив він у інтерв'ю інтернет-виданню „Українська правда“.

– Обидві сторони зберігають бажання підтримувати діалог на найвищому рівні. Але час для такої зустрічі наразі не відповідає нашим очікуванням і тій атмосфері, яка має бути“. Посол додав: „Є певні питання, які турбують Європейський Союз і ми про це неодноразово заявляли. Йдеться не тільки про Юлію Тимошенко – ви знаєте про існування багатьох інших кримінальних справ. Ми говоримо про верховенство права й той спосіб, в який в Україні працює судочинство. Просто справа Юлії Тимошенко найбільш помітна в цьому контексті... Процеси євроінтеграції, яким слідували країни на шляху до ЄС, це не меню „а-ля карт“, де ви можете вільно обирати страви на свій смак. Це чітко визначене меню, і або воно вам подобається, або ні. Тут немає вільного вибору: ці принципи ми поважаємо, а ці – ігноруємо. До України застосовується такий само підхід. Якщо це не було зрозуміло донині, то зараз це має бути дуже зрозуміло“.

Водночас Жозе Мануел Пінту Тейшейра висловив сподівання на те, що шанси на парафування тексту Угоди про асоціацію до кінця нинішнього року все ще зберігаються. ☺

Питання перспективи членства не стосується Угоди про асоціацію

У жовтні в Києві відбувся черговий раунд переговорів з політичної частини Угоди про асоціацію. По завершенні керівник групи переговорників від Євросоюзу Мирослав Лайчак дав інтерв'ю газетам „День“ і „КоммерсантЪ“, а також „5-у каналу“. Він роз'яснив деякі, актуальні для переговорного процесу, питання.

Зокрема, йшлося про вимоги України зафіксувати в Угоді про асоціацію перспективу членства в ЄС та об-

межити термін дії документа. Мирослав Лайчак зауважив, що „Угода про асоціацію – це не угода про членство, а документ, який відкриває для України перспективу стати складовою частиною європейського політичного, економічного й культурного простору“. Керівник переговорної групи ЄС також наголосив: „Те, що ми обговорюємо, є найкращою Угодою про асоціацію. Вона пропонує Україні більше, ніж було запропоновано іншим державам. Україна може багато досягти в результаті цього процесу... Очевидно, що вона хоче добровільно перебрати європейську модель законодавства, політичної системи. Це не ЄС збирається приєднатися до України. На цьому етапі Євросоюз готовий зробити її асоційованим партнером. І ніхто не говорив, що це останній етап“.

Щодо намагань української сторони обмежити тривалість дії угоди

представник ЄС зауважив: „Ця угода за своєю філософією повинна бути підписаною на невизначений термін. При цьому обидві сторони мають право будь-якої миті знову відкрити переговорний процес, змінити деякі положення угоди або припинити її дію взагалі й замінити її новим договором. Зрозумійте, угода про асоціацію з Євросоюзом – це не договір про перемир'я з ворогом. Це партнерський договір, який нічого не нав'язує, в якому сторони добровільно беруть на себе зобов'язання“.

У листопаді в Брюсселі під час останнього раунду переговорів вдалося досягти компромісу з усіх невирішених доти питань, крім одного. Українська сторона продовжувала наполягати на внесенні до тексту угоди згадки про перспективи членства. Було домовлено, що це питання буде вирішуватися на найвищому політичному рівні. ☺

Європарламент назвав вирок Тимошенко „зловживанням судочинством“

Європарламент ухвалив 27 жовтня резолюцію щодо поточної ситуації в Україні. Значну її частину присвячено справі Юлії Тимошенко та кримінальному переслідуванню інших представників української опозиції. Європарламентарі висловили „глибокий жаль з приводу того, що вирок колишньому прем'єр-міністру Юлії Тимошенко є виявом порушення прав людини, зловживанням судовою системою з метою політичного придушення провідного опозиційного політика“. У резолюції наголошено на застарілості й вибірковості застосування кримінального законодавства в цій справі. Члени Європарламенту закликали українську владу до забезпечення справедливого, прозорого й неупередженого судового процесу під час розгляду апеляції у справі Юлії Тимошенко та під час інших судових процесів проти членів колишнього уряду. Європарламент „наполягає на тому, щоб Юлії Тимошенко було надано право повноцінної участі у політичному процесі як зараз, так і під час наступних виборів в Україні“.

„Якщо вирок у справі Юлії Тимошенко не буде переглянуто, то це поставить під загрозу укладання Угоди про асоціацію та її ратифікацію, віддаляючи країну від європейської перспективи“, – йдеться

ся у резолюції. Водночас Європарламент „вважає, що поглиблення відносин між Україною та ЄС і європейська перспектива в Україні мають велике значення та діють в інтересах обох сторін; визнає прагнення України, що відповідають ст. 49 Договору про Європейський Союз за умови дотримання всіх критеріїв, зокрема принципів демократії, поваги до прав людини, засадничих свобод і верховенства права“.

Крім цього, європарламентарі висловили стурбованість повідомленнями про погіршення стану свободи преси та плюралізму в Україні. Вони звернули увагу на важливість ухвален-

ня такого закону про вибори народних депутатів, який би відповідав європейським стандартам і враховував висновки Венеціанської комісії Ради Європи. Європарламент також закликав Єврокомісію надати Україні допомогу у проведенні судової реформи через краще використання Програми ЄС з інституційного розвитку. Зрештою, депутати Європарламенту висловилися за проведення відтермінованої зустрічі між керівництвом ЄС та Президентом України Віктором Януковичем. На їхню думку, це могло б сприяти вирішенню проблем, на яких наголошує Євросоюз, та відновленню конструктивного діалогу. ☉

З повним текстом резолюції можна ознайомитися на сайті Представництва ЄС в Україні:

http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/all_news/news/2011/2011_10_28_01_uk.htm

Більшість українців хочуть до Євросоюзу

Понад 51% громадян України підтримують її вступ до Європейського Союзу. Про це свідчать результати опитування, проведеного наприкінці вересня – на початку жовтня Центром Разумкова. Проти висловлюються 30,3%, ще не визначилися 18,6%.

Показово, що найбільше підтримує приєднання України до ЄС молодь. „За“ це виступають 63% респондентів вікової групи від 18 до 29 років. Водночас рівень підтримки серед опитаних віком 60 років і старших – 40,8%.

Відповідаючи на запитання про вибір між вступом до Євросоюзу та Митного союзу Росії, Білорусі й Казахстану, відносна більшість опитаних (43,7%) підтримують приєднання до ЄС. За вступ до Митного союзу виступають

30,5% опитаних. При цьому жителі західного й центрального регіонів надають перевагу Європейському Союзу, а жителі півдня і сходу країни – Митному союзу Росії, Білорусі й Казахстану. Частка прихильників вступу до ЄС переважає частку прихильників вступу до Митного союзу в молодшій і середній вікових групах (від 18 до 49 років). Водночас серед тих, кому 50 і більше років, різниця у рівні підтримки вступу до ЄС і до Митного союзу статистично незначуща.

Центр Разумкова проводить такі опитування близько 10 років. Найбільший рівень підтримки українцями вступу до Євросоюзу зафіксували рік тому – майже 58%. Найменший – у грудні 2005 року (40,7%). ☉

Переговори з Угоди про вільну торгівлю завершено

Україна і Європейський Союз завершили підготовку тексту Угоди про вільну торгівлю. Це сталося 19 жовтня у Брюсселі під час переговорів за участю Комісара ЄС із питань торгівлі Карела де Гюхта і першого віце-прем'єра України Андрія Ключева.

Під час семінару в Комітеті Європарламенту з питань міжнародної торгівлі Карел де Гюхт ще раз надзвичайно доступно окреслив філософію майбутньої глибокої та всеосяжної Зони вільної торгівлі між ЄС та Україною. Ось що він, зокрема, сказав:

„Класична угода про вільну торгівлю передбачає взаємне відкриття ринків для товарів і послуг – наприклад скасування імпортного мита. Але ці переговори йдуть далі набагато. Ми маємо вирішити питання „поза кордонами“, щоб розвинути торгівлю на практиці.

Наприклад, нині щоб експортувати в ЄС українську молочну та м'ясну про-

дукцію, треба сплатити тарифне мито. Але ще важливіше відповідати певним санітарним стандартам. Скасувати мито дуже легко, та якщо ми не допоможемо українським експортерам досягти європейських санітарних норм щодо молока або свинини, то насправді торгівлі цими продуктами не буде.

Тому майбутня угода передбачає вирішення й цього питання: українські закони і стандарти стануть сумісними з тими, що є в Європейському Союзі в дотичних до торгівлі сферах. Це дуже важлива частина угоди, яка стосується наближення законодавств. Це означає, що українські виробники відповідатимуть нормам і стандартам ЄС, просто дотримуючись українських національних правил та норм. Разом зі скасуванням імпортного мита означає стирання бар'єрів на шляху до ринку ЄС, який є найбільшим у світі, і вартості досягнення його.

Покриття торговельного пакета в рамках Угоди про асоціацію з Україною також буде надзвичайно широким – включатиме такі питання, як державні закупівлі або конкуренція. Це, зокрема, означає, що закони, стандарти і практика щодо держзакупівель і конкуренції будуть в Україні достатньо близькими до тих, які є в ЄС.

Тож ці переговори з Україною є з боку ЄС безпрецедентною пропозицією глибокої інтеграції з його власним ринком. Угода могла би бути найбільш амбітною у своєму роді з тих, що ЄС будь-коли проводив – не в сенсі обсягів торгівлі, а в сенсі економічної інтеграції. Тому ми назвали майбутню зону вільної торгівлі „глибокою та всеосяжною“.

Але що це означатиме для бізнес-клімату у відносинах з Україною? Ми хочемо створити сучасне, прозоре та передбачуване середовище для споживачів, інвесторів і бізнесменів на обох ринках. Вже сам процес модернізації її правил та норм запропонує Україні передбачувану модель для її торговельних й економічних реформ. Економічні умови глибокої та всеосяжної Зони вільної торгівлі формуватимуть стабільний план покращення української регуляторної бази. Це започаткувало би прозорий сценарій для операторів, які знали б, які реформи й коли буде здійснено. А передбачуваність, стабільність, прозорість і зменшення ризиків – це головні слова для сучасних інвесторів у нинішній конкуренції капіталів“.

Тепер цей документ очікує на завершення політичної частини Угоди про асоціацію. „Саме від українського керівництва залежить створення належних політичних умов для того, аби угоду було матеріалізовано“, – зауважив Карел де Гюхт. ☺

ЄС ДОПОМАГАЄ ГОТУВАТИСЯ ДО ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Переговори з Угоди про вільну торгівлю тривали понад три з половиною роки. Їх було розпочато 18 лютого 2008 року після підписання Україною Протоколу про вступ до Світової організації торгівлі. Євросоюз фінансує низку проектів, покликаних підготувати Україну до виконання майбутнього угоди. Наприклад, з вересня

2009 року до червня 2011-го триває проект Twinning „Надання допомоги українській ветеринарній службі з метою покращення правових та технічних аспектів системи контролю за безпечністю харчових продуктів“. Він, зокрема, зробив значний внесок у покращення українського законодавства у сфері своєї діяльності та поліпшення практичних навичок працівників ветеринарної служби. Нині триває імплементація проекту „Розвиток

взаємної торгівлі через усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом“ – його назва говорить сама за себе. Слід також зауважити, що в Україні питання Зони вільної торгівлі з Євросоюзом політизоване і часто подається як геополітичний вибір. Річ у тім, що вільна торгівля з ЄС була б неможливою в разі входження її до Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану.

Громадські експерти закликали до парафування Угоди про асоціацію

Українські громадські експерти з євроінтеграції звернулися до Президента України Віктора Януковича із закликом парафувати Угоду про асоціацію між Україною та ЄС до кінця 2011 року. Свої підписи під документом поставили понад 30 представників громадських організацій і аналітичних центрів.

„Відсутність формально задекларованої перспективи членства в ЄС за жодних обставин не може вважатися підставою для гальмування парафування та подальшого підписання Угоди, адже цей документ за своїм змістом є детально прописаною європейською перспективою для України. Громадські експерти зауважують, що попри заяви деяких депутатів від Партії регіонів, Європейський Союз не чинить зовнішнього тиску на Україну, бо Україна сама, добровільно та без зовнішнього примусу обрала шлях політичної асоціації та економічної інтеграції з ЄС, – йдеться, зокрема, у заяві. – Такий формат співпраці передбачає дотримання європейських цінностей, зокрема цінностей демократії – чесної політичної конкуренції, незалежної судової системи та верховенства права. Але сьогодні громадяни України та міжнародна спільнота стають свідками того, як непослідовність

дій і заяв влади віддаляють державу від запланованого на грудень 2011 року парафування Угоди про асоціацію, відтак – позбавляють українське суспільство європейської перспективи”.

На думку громадських діячів, такий розвиток подій містить низку загроз для України. По-перше, відсутність юридично закріплених зобов'язань реалізовувати в ній проєвропейські реформи зараз значно знизить рівень ймовірності проведення таких у майбутньому. По-друге, на невизначений

час буде відкладено перспективу безвізового режиму для українців.

По-третє, зменшаться обсяги й зміниться якість зовнішньої допомоги ЄС, що значно звужить можливості для проведення фундаментальних інституційних і структурних реформ, без яких подальша модернізація країни за європейською моделлю просто неможлива. Приводом до оприлюднення заяви стали висловлювання Віктора Януковича щодо можливості відкладення підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. ☉

Порядок денний асоціації: справа рухається повільно

Консорціум українських громадських організацій оприлюднив звіт щодо виконання Україною пріоритетів Порядку денного асоціації за січень-вересень 2011 року. Експерти вкотре наголошують на загальному незадовільному поступі в цьому, відзначаючи в деяких сферах стагнацію або ж і регрес.

Згідно з їхнім аналізом, 70 із 78 пріоритетів ПДА на 2011–2012 роки перебувають нині на стадії виконання. Повністю Україна виконала два. Суттєвого прогресу у виконанні досягнуто щодо 20 пріоритетів – переважно в безпековій, економічній, торговельній сферах та щодо візової лібералізації.

Найскладніша ситуація у сфері політичного діалогу. За словами експерта Центру політико-правових реформ Олександра Банчука, низка ухвалених цього року законопроектів не відповідають європейським стандартам.

Зокрема, це стосується розробленого владою проекту Закону про вибори народних депутатів. Відкат має місце у сфері конституційної реформи, оскільки монополізація політичної системи зруйнувала систему функціонування конституційних механізмів стримувань і противаг. Багато в чому не відповідає європейським стандартам законодавство з боротьби з корупцією – при цьому країна перше півріччя 2011-го взагалі жила без антикорупційного закону. Чимало запитань до адміністративної реформи й закону про судоустрій.

Водночас у звіті відзначено непогані справи у виконанні Плану дій з візової лібералізації. За словами директора Інституту євроатлантичного співробітництва Олександра Сушка, починаючи з травня, українська влада просувалася у цьому досить активно. Наприклад, досягнуто прогресу щодо розвитку укра-

їнської системи захисту персональних даних та в становленні вітчизняної міграційної політики. Однак експерт звертає увагу на те, що нині триває перша, законодавча, стадія реалізації Плану дій з візової лібералізації. А як свідчить український досвід, найбільші проблеми з'являються на стадії виконання ухвалених законів. ☉

„ЄС – не СРСР, а Брюссель – не Кремль радянських часів”

Голова Представництва Євросоюзу в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра відвідав 10 жовтня Харків. Він зустрівся з міським головою Геннадієм Кернесом, представниками неурядових організацій.

Завершився візит у книгарні „Є” зустріччю з громадськістю, яку організував журнал „Український тиждень”. Як завжди буває під час такого спілкування, послу ставили найрізноманітніші запитання – щодо Євросоюзу, його відносин з Україною та процесів, які в ній відбуваються.

ПРО КРИЗУ В ЄВРОСОЮЗІ

Одне із запитань стосувалося нинішніх загальновідомих негараздів у ЄС із натяком на чималий „різнобій” усередині Союзу: мовляв, йому важко ухвалювати рішення, адже там зібрані великі й малі країни, стабільні й не дуже, у зоні євро і поза нею тощо.

– Європейський Союз – це не Радянський Союз, – відповів Жозе Мануел Пінту Тейшейра. – У СРСР усе колись вирішувала Москва. В ЄС інакше. Він починається з того, що держави-члени поступово передають частину свого суверенітету спільному європейському проекту. За 60 років Євросоюз створив те, чого ніколи не було в історії Європи –

простір миру, демократії та добробуту. Але оскільки ЄС – це не СРСР, то й Брюссель – не Кремль радянських часів. Він не може диктувати незалежним державам, яку частку суверенітету делегувати спільному європейському проекту. Інтеграція просувається поступово, наскільки самі країни цього бажать. Скажімо, держави, які вступали до ЄС 2004 року, брали на себе зобов’язання приєднатися до зони євро. Але Брюссель не може, наприклад, сказати: Польща має зробити це наступного тижня, Чехія – через два. Вони самі вирішують, коли будуть до цього готові.

Коріння нинішніх проблем Євросоюзу посол бачить у тому, що свого часу було створено монетарний союз і запроваджено євро, але це не супроводжувалося таким само глибоко інтегрованим економічним союзом. Виникла ситуація, коли загальносоюзні органи, та ж Єврокомісія, не мали можливості моніторингу управління державними фінансами країн-членів єврозони. Зокрема й щодо Греції.

– Зараз ЄС випрацьовує нові інституції та механізми й матиме більше повноважень у цьому, – сказав Жозе Мануел Пінту Тейшейра. – Ми вчимося на помилках. Зазвичай коли в Євросоюзі проблеми досягають певного рівня, то

він отримує більше компетенції. Думаю, так буде й нині, і ЄС вийде з цих негараздів ще міцнішим.

МАЙБУТНЯ РАТИФІКАЦІЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

Запитання стосувалося того, чи не заморозять деякі держави-члени ЄС ратифікацію майбутньої Угоди про асоціацію нібито на догоду Росії, яка не бажає європейської інтеграції України.

– Усі держави-члени ЄС свого часу підтримали мандат, який було дано Єврокомісії на проведення з Україною переговорів з Угоди про асоціацію, – відповів посол. – Тому було б нелогічно, аби після підписання документа вони блокували його ратифікацію, адже самі свого часу його благословили. Якщо й будуть проблеми з ратифікацією, то з причин, які лежать в Україні, а не назовні.

ЧОТИРИ ДЖЕРЕЛА МОЖЛИВИХ НЕПОРОЗУМІНЬ

Посол назвав також ключові проблеми, які викликають в Європі найбільше нерозуміння. І які, зрештою, прямо чи опосередковано можуть зашкодити відносинам ЄС з Україною, зокрема й майбутній ратифікації Угоди про асоціацію.

Перше – домінування однієї політичної сили в усіх гілках влади, чого немає у розвинених демократичних державах. Там президент часто-густо не має контролю над більшістю у представницьких органах, а тому змушений переконувати депутатів у корисності своїх починань, наводити для них аргументи. Зовсім інша ситуація в Україні, причому великі сумніви викликає спосіб досягнення такого стану. Друге – радикальні зміни до Конституції в Україні проведено лише рішенням Конституційного Суду, поза волею парламенту. Третє – зміни у виборчому законодавстві відбуваються у неприпустимо короткі терміни перед кожними наступними виборами. При цьому в Україні за сприяння і фінансової підтримки ЄС було розроблено проект Виборчого кодексу, який отримав схвалення Венеціанської комісії. І раптом виявилось, що ті напрацювання поховані, а приблизно за рік до важливих парламентських виборів процес зміни законодавства започатковується заново. Четверте – у 2011 році в Україні набуло розмаху явище, яке багатьма розцінюється як політично вмотивоване кримінальне переслідування окремих осіб. ☉

Імпульс для наукового співробітництва

У листопаді в Києві відбулася заключна конференція проекту Євросоюзу „Спільний офіс підтримки для сприяння інтеграції України до європейського дослідницького простору” (JSO-ERA). Його головною метою було сприяння участі українських науковців у 7 Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій (РП7).

Проект тривав із вересня 2009 року. Його діяльність була різноманітною: проведення конференцій та інформаційних днів за різними тематичними напрямками РП7, семінарів, навчальні та тренувальні візити до країн Євросоюзу. Усього в заходах проекту взяли участь понад 3500 осіб.

Одним із найважливіших елементів проекту була практична допомога українським науковцям у складанні заявок на отримання фінансування для своїх досліджень від Єврокомісії. Задля цього створено мережу контактних центрів, де підготовлені проектом спеціалісти надавали українським науковцям необхідну інформацію та консультації. Усього нині близько 200 українських організацій беруть участь у проектах, фінансованих в рамках РП7. Багатьом з них у цьому допоміг проект JSO-ERA.

– Нам вдалося створити велику групу людей, які в подальшому можуть відігравати роль контактних осіб РП7 в Україні, – каже про результати роботи керівник групи виконання проекту Александер Баковські. – Дуже важливо те, що вони встановили особисті контакти, створили мережу людей в Україні, які працюють над європейськими програмами. Крім цього, поліпшилася якість партнерства між українськими науковцями та їхніми європейськими колегами.

Про це свідчить збільшення частки затверджуваних для фінансування проектів на 15%. Відповідно, розмір фінансування зріс з 9 до 20 мільйонів євро.

Крім цього, у рамках проекту було видано чимало довідкової літератури. Зокрема, низку брошур, буклетів, флаєрів. Останньою публікацією став довідник уже не для українських науковців, а для європейських.

– Ми доклали багато зусиль до збільшення обізнаності українських науковців про 7 Рамкову програму, – зауважив керівник проекту Нік Ван дер Ляйн. – Але також дуже важливо, щоб і у Євросоюзі краще знали про можливості України. Тому в збірці „Науково-технологічний ландшафт України” надано інформацію про понад 200 наукових українських установ та університетів. Ми розповсюджуємо її у більш ніж 30 європейських країнах. Проект JSO-ERA завершився,

проте це аж ніяк не означає уповільнення наукової співпраці між ЄС і Україною.

– Співпраця у сфері науки і досліджень триватиме і в межах 7 Рамкової програми, і відповідно до Угоди про наукове і технічне співробітництво між ЄС та Україною, – заявив керівник другого відділу програм допомоги Представництва ЄС в Україні Хосе Роман Леон Лора. – Ми збираємося розпочати вироблення планів на фінансовий період 2014-2020 років. Очікуємо ініціатив і з боку українських дослідницьких організацій. ЄС абсолютно відкритий для пропозицій. А проект JSO-ERA ми розглядаємо як чудову можливість познайомитися, розібратися в організаційних питаннях. Наступного року спробуємо знайти шляхи для втілення більш амбіційної двосторонньої співпраці, не тільки між дослідницькими центрами, а й на інституційному рівні. ☉

Оголошено конкурс проектів із транскордонного співробітництва

Оголошено третій конкурс заявок у рамках Програми транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства й партнерства Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна на 2007–2013 роки.

Участь у ньому можуть брати проекти, які відповідають одному з таких критеріїв: сприяння економічному та соціальному розвитку; покращення

екології; підтримання міжлюдських контактів і співробітництва.

Проекти в Україні можуть бути імплементовані в Закарпатській, Івано-Франківській і Чернівецькій областях. Кожен має включати щонайменше одного партнера із країн ЄС (з тих, що беруть участь у програмі) та одного – з України. Останній термін подачі заявок на фінансування проектів у рамках

програми – 31 січня 2012 року. Орієнтовний бюджет конкурсу €8 млн.

Загальною метою Програми транскордонного співробітництва є підтримка заходів, спрямованих на інтенсифікацію і поглиблення соціально-економічного співробітництва між трьома областями України та прилеглими регіонами Угорщини, Словаччини й Румунії. ☉

Більше про умови участі в конкурсі та програму можна дізнатися на її сайті: <http://www.huskroua-cbc.net>

Чергове європейське свято Сverdловська

У місті Сverdловськ Луганської області 26 жовтня урочисто відкрили оновлені корпуси міської лікарні. Це один із результатів реалізованого тут проекту Євросоюзу „Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні”.

Усього Євросоюз виділив €9 млн на проекти з модернізації 26 міських будівель – шкіл, лікарень та дитячих дошкільних закладів. Метою була еко-

номія енергії та, відповідно, витрат на опалення. Проект уже дає відчутні результати: в останньому опалювальному сезоні споживання газу для обігріву будинків, модернізованих за допомогою ЄС, було на 30% менше, ніж у попередньому.

Почуття жителів міста висловила заступник голови Ради Сverdловського ліцею №1 Тетяна Кожевникова:

– Дякую від імені всіх батьків ліцею за безцінний внесок у розвиток нашого маленького шахтарського містечка. Після проведеного в рамках проекту ремонту ліцей справді можна назвати школою XXI століття з комфортними умовами для навчання і розвитку наших дітей.

Цей ліцей став 2010 року першим сverdловським об'єктом, модернізованим на кошти Євросоюзу в рамках проекту „Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні”. Крім Сverdловська, він реалізується у Прилуках (Сумська обл.), Ромнах (Полтавська обл.) та Ізюмі (Харківська обл.). Бюджет проекту становить €15,5 млн. Роль ЄС полягає у наданні експертної допомоги та обладнання, потрібного для розвитку цих територій. Проте результатом проекту має стати не стільки отримання нового устаткування, скільки зміна менталітету й методів роботи, справжнє

реформування і модернізація роботи мерій та всієї сфери комунальних послуг. Так само мають змінитися взаємовідносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, що надають послуги.

Недавнє відкриття модернізованих лікарняних корпусів стало для Сverdловська черговим європейським святом. Місто вже давно бере участь у фінансованих ЄС програмах. У 2006–2010 роках Євросоюз реалізував тут проект „Сталий місцевий розвиток в Україні”. У його рамках майже €470 тис. було виділено на закупівлю обладнання для місцевого водоканалу, €357 тис. – на техніку й обладнання для підприємств теплопостачання, понад €1 млн – на машини для збирання твердих побутових відходів. Крім цього, понад €60 тис. виділено на комп'ютерну техніку для муніципальних служб і на лабораторне устаткування для міської санепідемстанції.

Зрештою, місцева шахта „Должанська капітальна” ДП „Сverdловантрацит” була одним із місць реалізації фінансованої Євросоюзом Програми підтримки вугільного сектору України (2009–2011 рр.). На підприємстві, зокрема, впроваджено пілотний проект із організації нової системи управління охороною праці. ☉

Дітей навчали взаємоповазі й толерантності

Протягом трьох днів понад сто українських дітей в ігровій формі дізнавалися про свої права, взаємну повагу й толерантність, сімейні цінності та відповідальне батьківство. Школотренінги взаємоповаги й толерантності пройшли 26–28 жовтня в Києві, Донецьку, Херсоні, Миколаєві та Севастополі.

Тренерами й розробниками тренінгових програм були представники низки неурядових організацій під керівництвом експертів проекту ЄС „Права жінок та дітей в Україні – комунікаційний компонент”. До участі в них залучили дітей з різних соціальних груп і форм виховання. Гасло тренінгів – „Ми різні. І тому нам цікаво разом!”.

Діти за допомогою різних театральних вистав, творчих майстерень, дискусій навчалися своїм правам та обов'язкам. Їм розповіли про те, як захиститися від різних типів насильства, а також про те, як самим обходитися без насильства, поводитися толерантно. Діти здобули навички планування свого майбутнього сімейного життя, родинних цінностей, ген-

дерної рівності в сім'ї та відповідального батьківства.

– Толерантність до інших починається із толерантності до себе, – зауважила експерт з комунікацій проекту ЄС „Права жінок та дітей в Україні – комунікаційний компонент” Женев'єв Делануа. – Ми за допомогою тренінгів надаємо слово самим дітям, особливо з дитячих будинків і тим, які перебувають в уразливому становищі. Кожна дитина впливає на майбутнє України, тож дорослі повинні прислухатися і дозволяти висловлювати їй свою думку.

Програму дитячих тренінгів „Школи взаємоповаги та толерантності” буде передано до навчальних закладів рекомендацією інтегрувати елементи занять у навчальний процес. ☉

Турне I, CULTURE Orchestra розпочалося з Києва

27 жовтня у Національній опері України відбулося відкриття першого європейського гастрольного турне оркестру I, CULTURE Orchestra. Воно проводиться в рамках культурної програми головування Польщі в Європейському Союзі.

I, CULTURE Orchestra – це унікальна ініціатива польського Інституту Адама Міцкевича. Проект покликаний об'єднати молоду музичну еліту країн Східного партнерства. Цей міжнародний колектив продовжує традицію створення музичних творчих об'єднань – Молодіжного оркестру Європейського Союзу та West-Eastern Divan Orchestra.

Виконавці оркестру – понад 100 молодих талановитих музикантів з України, Білорусі, Молдови, Азербайджану, Вірменії та Грузії. 14 з них – українці. Завдяки I, CULTURE Orchestra всі його учасники отримали можливість стажуватися у найвідоміших маестро світу й виступати у найпрестижніших концертних залах Європи. До програми оркестру увійшли твори відомих композиторів, серед яких Кароль Шимановський, Сергій Прокоф'єв, Дмитро Шостакович.

Артистичним директором та диригентом I, CULTURE Orchestra є Павел Котля, який уже багато років співпра-

цює з такими відомими колективами, як Лондонський симфонічний оркестр, Молодіжний оркестр Європейського Союзу, Санкт-Петербурзька філармонія та Національний симфонічний оркестр польського радіо. Солоїст оркестру – Петер Яблонський. Він виступав, зокрема, з Німецьким симфонічним оркестром Берліна, Лондонським оркестром Philharmonia,

Клівлендським оркестром, Симфонічним оркестром Маріїнського театру.

– Нашою метою є показати, що Європа не закінчується на східному кордоні Польщі, а простягається аж до Кавказу, і на цій території відбуваються важливі події у політичному, культурному та історичному вимірах, – сказав перед київською прем'єрою I, CULTURE Orchestra є Павел Котля. ☉

Перехід на „цифру” повинен бути прозорим

Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення, Євросоюз та Рада Європи провели в Києві спільну конференцію із правових, регуляторних і технічних питань переходу з аналогового на цифрове телерадіомовлення.

Захід мав на меті ознайомити всіх зацікавлених із досвідом впровадження цифрового телерадіомовлення європейських країн та обговорити проблемні питання переходу на нього в Україні.

– У Європі в процесі переходу на цифрове мовлення насамперед увагу звертають на задоволення громадського інтересу, – заявив під час виступу на конференції Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра. – Ідея полягає в тому, щоб до процесу були причетні всі громадя-

ни, а не якісь конкретні групи інтересів або впливові особи.

Посол також висловив думку, що процес переходу на цифрове мовлення в Україні повинен супроводжуватися принципами прозорості та плюралізму. Він підкреслив, що в країнах ЄС непрозорі, маловідомі громадськості комерційні компанії навряд чи можуть брати участь у цьому.

– Суспільство має право знати, хто керує різними телевізійними компаніями. Питання прозорості дуже важливе для органів регулювання, які видають дозволи й ліцензії, – наголосив Жозе Мануел Пінту Тейшейра.

Також, за його словами, необхідно зробити все для того, щоб тендери на ліцензії проводилися відкрито, уникаючи будь-яких звинувачень в існуванні

конфлікту інтересів між тими, хто створює основи нового ринку телебачення.

Голова Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення Володимир Манжосов повідомив, що завершити перехід з аналогового на цифровий формат телерадіомовлення заплановано у 2015 році. ☉

Розпочато будівництво центрів розміщення нелегальних мігрантів

19 жовтня 2011 року Представництво Європейського Союзу в Україні й Державна прикордонна служба України урочисто відкрили будівництво центру тимчасового розміщення мігрантів у селі Сопич Сумської області. Створенню його та шести подібних пунктів допомагає Європейський Союз.

Допомога надається в контексті реалізації Угоди про реадмісію між ЄС та Україною. Євросоюз виділив €30 млн на посилення національної

політики у сфері міграції, також ведеться будівництво семи центрів тимчасового розміщення і двох центрів тримання мігрантів протягом наступних двох із половиною років. Кошти надають через проект „Консультаційні послуги щодо створення центрів тримання нелегальних мігрантів під охороною та центрів тимчасового тримання нерегульованих мігрантів в Україні”.

У рамках проекту ЄС допомагатиме проектувати, створювати або

облаштовувати пункти тимчасового розміщення і центри тримання для нерегульованих мігрантів відповідно до європейських стандартів. Там буде забезпечено належні умови для їх проживання та належного поводження з ними, відповідно до рекомендацій Ради Європи й Комітету запобігання катуванням або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню і покаранню.

Заплановано створення семи центрів тимчасового розміщення мігрантів – у Павловичах та Смільниці (Львівська область), Ужгороді та Великому Березному (Закарпатська область), Сопичі (Сумська область) та Краснодарі (Луганська область). Центри тримання мігрантів збудують у Жданівці (Донецька область) та Мартинівському (Миколаївська область). Очікується, що будівництво центрів тимчасового розміщення розпочнеться восени 2011 року й завершиться до весни 2014-го.

Очікується, що це допоможе Україні затримувати й належним чином поводитися із нерегульованими мігрантами – відповідно до найкращих європейських практик і гуманітарних стандартів, визначених Радою Європи, Європейським судом із прав людини, Комітетом запобігання катуванням або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню та покаранню, й законодавством ЄС. ☉

Діти за ґратами: як їм допомогти?

Представники неурядових організацій із захисту прав людини та омбудсмени з восьми країн обмінялися у Києві думками щодо захисту дітей, які перебувають за ґратами. Триденний семінар провели в українській столиці спільно Європейський Союз та ЮНІСЕФ.

Усього участь у ньому взяли 35 представників Вірменії, Азербайджану, Грузії, Молдови, Казахстану, Киргизії, Таджикистану та України. Семінар є частиною масштабнішого проекту з бюджетом у €1,5 млн, який ЄС та ЮНІСЕФ спільно фінансують. Організації співпрацюють з метою реформування системи правосуддя щодо дітей відповідно до міжнародних і європейських стандартів. Окрім цього, спільний проект допомагає у проведенні законодавчих реформ, розбудові інституційних спроможностей держав та досліджує пілотні ініціативи, що є альтернативою ув'язненню неповнолітніх.

Київський семінар мав на меті розробку спільного плану та інструментарію моніторингу тортур і жорстокого ставлення до дітей.

– Захист прав людини є центральною і наріжною цінністю ЄС. Тортури й жорстоке ставлення до дітей є неприйнятними і вони мають бути засуджені скрізь, – заявила під час семінару заступник голови Представництва Європейського Союзу в Україні Марія Юрікова. – Разом із ЮНІСЕФ, а також за допомогою Європейської ініціативи за демократію і права людини, Євросоюз робить усе можливе для подолання подібного нелюдського ставлення та реабілітації тих, хто постраждав від нього. ☉

Програми ЄС і медіа: повинна бути взаємна зацікавленість

У Представництві Європейського Союзу в Україні у жовтні відбувся тренінг для представників фінансованих ЄС проектів, а також їхня зустріч із журналістами. Метою заходу було заохотити активніше висвітлення у медіа цієї форми допомоги Євросоюзу.

Як зауважила під час зустрічі координатор з питань інформування та зв'язків із громадськістю Представництва ЄС Біанка Боймлер, українські ЗМІ надзвичайно активно висвітлюють відносини України та Євросоюзу. Однак часто „за кадром” залишається діяльність фінансованих ЄС проектів. При тому що Євросоюз – головний донор України, протягом останніх 20 років він надав їй допомоги більш ніж на €3 млрд.

Нині тут реалізуються понад 200 фінансованих ним проектів, які стосуються практично всього: реформи законодавства, охорони довкілля, зовнішньої торгівлі, місцевого самоврядування, міграції тощо. Кожен із проектів робить свій внесок у набуття Україною європейських стандартів, дуже часто їхній досвід є інновацій-

ним і справді заслуговує на всіляке поширення.

Тому, було наголошено під час зустрічі, дуже бажаною є активність самих проектів у презентації. З другого боку, важливим є інтерес журналістів до діяльності проектів ЄС та

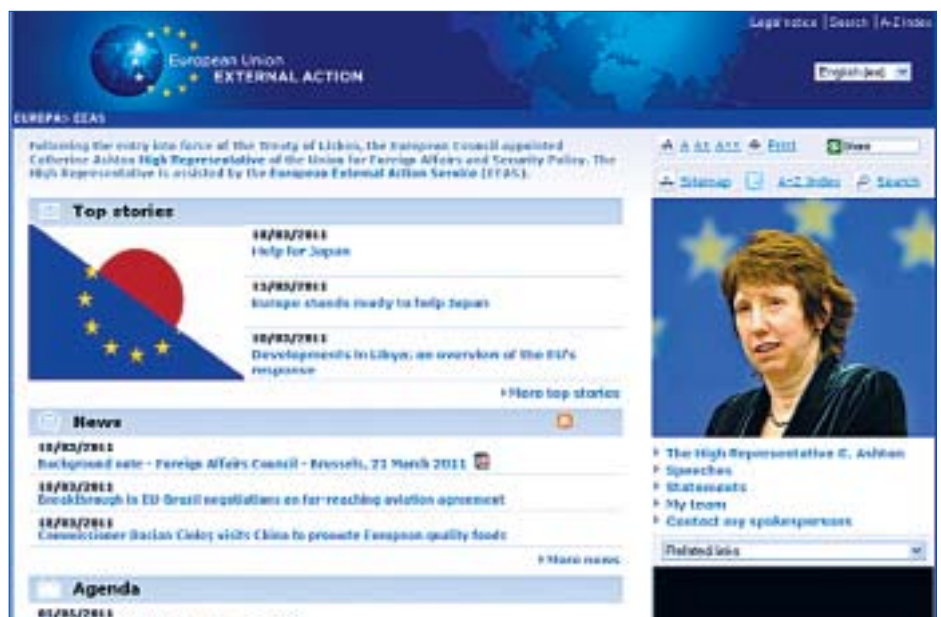
усвідомлення їхньої важливості для України. Тож під час минулої зустрічі представники проектів змогли розповісти про них, зав'язати корисні контакти із пресою, поспілкуватися у формальній і неформальній обстановці. ☺

Долучайтеся до підготовки звіту

Європейська Комісія та Європейська служба зовнішньої дії розпочали роботу над підготовкою нового щорічного звіту в рамках Європейської політики сусідства на 2011 рік. Вони запрошують усіх зацікавлених надавати інформацію про виконання країнами-партнерами планів дій, які реалізуються у рамках ЄПС.

Мета звіту – оцінити прогрес країн-учасниць ініціативи щодо взятих ними зобов'язань. Аби забезпечити більшу прозорість та об'єктивність звіту Єврокомісія та Європейська служба зовнішньої дії заохочують громадські та інші організації надавати будь-яку інформацію, аналіз або експертні оцінки щодо виконання плану дій.

У заголовку повідомлення слід чітко зазначити країну, щодо якої надається інформація; текст має бути стислим та лаконічним; інформацію слід супроводжувати посиланнями (проте остаточний звіт не міститиме жодних джерел та посилань).

Остаточний звіт буде ухвалено навесні 2012 року. Він охоплюватиме Вірменію, Азербайджан, Єгипет, Грузію, Йорданію, Ліван, Ізраїль, Молдову, Марокко, окуповані палестинські

території, Туніс та Україну.

Дописи надсилайте на адресу: ENP-2012-Progress-Reports@eeas.europa.eu
Останній термін подачі інформації – 1 грудня 2011 року. ☺

Детальніша інформація: http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2011_consultation_en.pdf

„Не все так похмуро“

У вересні-жовтні відносини Євросоюзу з Україною увійшли до зони турбулентності. З боку офіційних осіб, політиків, політологів, журналістів не бракує невеселих прогнозів та висновків, на кшталт „все пропало“. А що думає про ситуацію молодь? Про це „Євробюлетень“ розмовляв зі студентом факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича Богданом Бейсюком.

Зараз відносини між ЄС та Україною переживають складні часи, дуже багато песимістичних коментарів та очікувань, навіть безнадії. А якою вбачається ситуація вам як молодій людині?

– Думаю, що говорити про безнадійність не варто. Історія наших євроінтеграційних прагнень знає багато складних моментів, які вирішувалися дипломатичними шляхами та набували нового розвитку. Звісно, ми не можемо на сто відсотків передбачити подальший розвиток подій. Проте в нас є підґрунтя, на якому будуються наші прагнення. Це чинні угоди між Україною та ЄС, спільні цінності та історія, підтримка євроінтеграційних прагнень України Європейським Союзом. Отже, не все так похмуро.

Чому Україна має все ж вперто інтегруватися з ЄС, перейняти його цінності, а не звернути на набагато простіший і звичний шлях

інтеграції з Росією та деякими іншими пострадянськими країнами?

– Насамперед європейський напрям для України визначається її особливим історико-географічним розташуванням, яке дає нам шанс реалізувати свої бажання та здійснити процес перетворень повною мірою. Тут цікавим є факт щодо переймання цінностей. У далекому XI столітті королевою Франції була донька Ярослава Мудрого Анна Ярославна. Вінчання Анни та французького короля Генріха I відбулося в кафедральному соборі міста Реймс, Анна тоді подарувала йому привезене з Києва Євангеліє. Вступаючи на французький престол, всі пізніші королі складали присягу на цьому Євангелії, навряд чи навіть знаючи, що привезене воно з Києва. Анна і Генріх I мали трьох синів, один з яких став королем Франції Філіппом I. Також постать французької королеви відіграла важливу роль у збереженні храму Софії Київської від більшовицького знищення – французька сторона стала на захист собору.

Ось цей визначний історичний факт укотре доводить, що європейський вибір для України є більше, ніж просто проект співпраці в різних сферах. Він продиктований історією, а тому час відновити наші великі традиції та розпочати співпрацю на якісно новому рівні.

Цілком можливо, що далі ситуація матиме такий вигляд: українська влада не виявляє щирого бажання до євроінтеграції,

а суспільство цього хоче. Що має робити в такій ситуації молодь?

– Молодь є активним учасником громадського суспільства. Вона може стати тією силою, яка принесе зміни. Не варто забувати, що частка молоді серед усього постійного населення України становить 33%. І саме коли йдеться про Європу, стандарти її життя та інші пов'язані з Євросоюзом моменти, молодь знаходить спільну мову і порозуміння. Мої друзі з різних частин України мають щодо цього єдині бажання. Для досягнення своїх цілей молодь повинна брати участь у різноманітних міжнародних проєктах, семінарах, лекціях. Удосконалюватися та ставати кращою, мати великий запас ідей та проєктів, які можна втілити в життя. Тоді результати всіх незначних, на перший погляд, справ, стануть рушієм проєвропейських перетворень.

Отож роль молоді у справі євроінтеграції – це усіма своїми силами, на прикладі власних здобутків показувати, що шанси України стати членом Європейського Союзу перебувають у її власних руках. Впевнений, що тоді молодь підтримає решта населення країни.

Чому протягом 20 років незалежності в Україні не з'явився справді проєвропейський лідер, на кшталт Вацлава Гавела або Леха Валенси, а зараз у владі відчутно бракує справді проєвропейських молодих людей?

– Щодо відсутності українських Гавела чи Валенси, то, напевне, тут варто говорити про складну ситуацію на початку 1990-х. Тоді значна кількість політиків насправді не змінили своїх комуністичних переконань, хоча й декларувала нові. До того ж під час президентських виборів у грудні 1991 року українці обрали Леоніда Кравчука, який за радянських часів посідав високі партійні посади.

Що стосується участі молодих людей у владі, то тут, очевидно, потрібен час. Не варто також забувати, що важливим етапом для зміни нинішньої ситуації з цим є осмислення самою молоддю своєї місії. Коли це станеться, то процес приходу молодих у владу пришвидшиться та набере нових обертів.

У будь-якому разі, хотів би побажати співвітчизникам оптимізму й упевненості у собі та своїх діях, які приведуть Україну в європейську сім'ю. З нею нас пов'язує багато спільного. ☺

У ролі засновників Євросоюзу

На базі Інформаційного центру ЄС при Чернівецькому національному університеті відбулася інтерактивна рольова гра з історії європейської інтеграції „Об'єднуючи Європу: батьки-засновники”. Участь у дводенному тренінгу взяли студенти та координатори інформцентрів з різних регіонів України.

Захід організовано в рамках проекту Представництва Євросоюзу „Підтримка діяльності Інформаційних центрів ЄС в Україні”. Гра-симуляція мала на меті, з одного боку, дати можливість студентам дізнатися більше про історію Європи після Другої світової війни, основні етапи формування Союзу та про його засновників. З другого боку – ознайомити координаторів Інформацій-

них центрів з ігровими методами роботи з молоддю.

– Мені сподобалася можливість зануритися у світ повоєнної Європи та на прикладі видатних європейців зрозуміти процес консолідації її народів у складний час, – коментує свою участь у грі студент історичного факультету Богдан Бейсюк. – У рольовій грі я представляв Поля-Анрі Спаака, бельгійського політика. Він був головою першої сесії Генеральної асамблеї ООН і генеральним секретарем ООН. Спаак виступав за співпрацю Бельгії з іншими європейськими країнами. Відтворюючи його постать, я багато дізнався про цю європейську країну.

За словами керівника проектів і тренера Української асоціації європейських студій Сергія Штукаріна, у грі

вперше було запропоновано комбінацію інтелектуального змагання, пошукової активності, симуляції на історичну тематику й театру імпровазації. Такий формат дозволяє відчувати дух епохи заснування проекту, що згодом перетворився на Європейський Союз, зрозуміти мотивацію його засновників. На думку координатора Інформаційного центру ЄС при Інституті міжнародних відносин Національного авіаційного університету Алли Горобей, такі ігрові методи справді набагато ефективніші за традиційні.

– Донині я не могла навіть уявити, що історію ЄС можна подати в ігровій формі. Під час гри-тренінгу відкрила для себе багато нових ідей і планую провести подібні заходи в нашому Інформаційному центрі, – каже вона. ◌

Названо „руйнівників кордонів”

**EUROPEAN
BORDER
BREAKERS
AWARDS
2012**
WWW.EBBA-AWARDS.EU

Єврокомісія оголосила володарів цьогорічного музичного Призу руйнівників європейських кордонів (European Border Breakers Awards). Ним

щороку нагороджують молодих талановитих виконавців, дебютні альбоми яких найуспішніше розпродаються в інших країнах Союзу.

Переможцями стали: Elektro Guzzi (Австрія), Selah Sue (Бельгія), Agnes Obel (Данія), Ben l'Oncle Soul (Франція), Boy (Німеччина), James Vincent McMorrow (Ірландія), Afrojack (Нідерланди), Alexandra Stan (Румунія), Swedish House Mafia (Швеція), Anna Calvi (Сполучене Королівство).

Один із переможців отримує також приз глядацьких симпатій. З 1 листопада на сайті www.ebba-awards.eu триває голосування, під час якого кожен може висловитися за того чи іншого виконавця або гурт. Воно завершиться 31 грудня. Приз руйнівників європейських кордонів присуджують вже вдев'яте. Попередніми переможцями були, зокрема, такі відомі нині групи, як The Baseballs, Tokio Hotel, The Script, а також дружина президента Франції Карла Бруні. Фінансується приз у рамках Європейської культурної програми. ☼

Європа відзначила кращі літературні дебюти

Єврокомісія назвала цьогорічних лауреатів Літературної премії ЄС. Нею нагороджують кращих авторів-дебютантів. Традиційно імена переможців оголошують на Франкфуртській книжковій ярмарці.

Лауреатами Літературної премії ЄС 2011 року стали Калін Терзієвські (Болгарія), Томаш Змешкал (Чехія), Костас Гатзіантоніу (Греція), Офейгур Зігурусон (Ісландія), Інґа Жолуде (Латвія), Ґрен Ніґґ (Ліхтенштейн), Іммануель Міфсуд (Мальта), Андрей Ніколаїдіс (Чорногорія), Родаан Аль Ґаліді (Нідерланди), Єлена Ленґолд (Сербія), Сілер Ільхан (Туреччина) та Адам Фулдс (Велика Британія).

Кожен з переможців отримує по €5 тис. та можливості фінансування перекладу своїх книжок іншими європей-

ськими мовами. Вони матимуть пріоритет в отриманні відповідних грантів ЄС. Від започаткування премії 2009 року такою можливістю вже скористалися 19 авторів-лауреатів. Загалом, Євросоюз щороку виділяє на переклад книжок європейських авторів іншими мовами €3 млн. З 2000 року він фінансово підтримує понад 2000 літературних робіт різних жанрів. Гранти, які ЄС видає на ці цілі, сягають до €60 тис.

Церемонія нагородження цьогорічних переможців відбудеться 28 листопада в Брюсселі.

Ось що самі переможці думають про нагородження престижною премією:

Інґа Жолуде, Латвія,
збірка оповідань
„Ліки для адамового дерева”.

У них відображено сцени міського та сільського життя сучасної Латвії. Оповідання передають атмосферу Європи XI століття, що робить збірку одним із найважливіших латвійських прозових видань останніх років:

– Сподіваюся, цей приз буде визнанням не мене особисто, а сучасної латвійської літератури загалом, яку

Томаш Змешкал,
Чехія,
новела „Лист кохання
клинорисом”.

У ній поєднано історію та розповідь про трагічну долю однієї родини. Події розгортаються в Чехословаччині між 1940 та 1990 роками:

– Я пишу, тому що відчуваю потребу описати й передати те, що лежить усередині мене та назовні. Якщо премія відкриє цей мій приватний путівник для туристів письменницького світу, я буду задоволений.

Родаан Аль Ґаліді,
Нідерланди,
новела „Аутист
і поштовий голуб”.

Хлопчик-аутист має особливий спосіб мислення, він подумки комбінує різні механізми для конструювання чогось незвичного. Він відкриває в собі талант створення скрипок без спеціального обладнання й розпочинає успішний бізнес. Також він опікується поштовим голубом, який незмінно повертається до нього після польотів:

– Я і моє перо пройшли шлях від арабської мови до нідерландської. Сподіваюся, Літературна премія ЄС допоможе нам у подорожах до інших мов. ☼

НОВІ КОНКУРСИ ПРОЕКТІВ ЄС

Європейська Комісія оголосила про прийом конкурсних заявок в рамках фінансованих ЄС проектів.

КОНКУРС 1.

Посилення спроможності недержавних організацій – дії у партнерських країнах (для українських аплікантив – лот №5).

Пропозиції мають стосуватися регіональних проектів, які здійснюватимуться регіональними мережами та організаціями громадянського суспільства, що діють у країнах Європейського інструменту сусідства і партнерства.

Бюджет конкурсу – близько €26 млн.

Кінцевий термін подання заявок – 1 лютого 2012 р.

Більше інформації: <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome&nbPubliList=15&orderBy=upd&orderbyad=Desc&searchtype=RS&aofr=131140>

КОНКУРС 2.

Органи місцевої влади у розвитку

Проект має на меті посилення потенціалу місцевої влади задля вирішення актуальних проблем місцевого розвитку.

Проект упроваджуватиметься у кількох державах, тому для участі у ньому необхідними є партнерські відносини з органами місцевої влади інших країн.

Бюджет проекту – понад €16,2 млн.

Кінцевий термін подання заявок – 1 лютого 2012 р.

Більше інформації: <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome&nbPubliList=15&orderBy=upd&orderbyad=Desc&searchtype=RS&aofr=131143>

КОНКУРС 3.

Посилення захисту й популяризація прав жінок та їхнього соціального і економічного впливу.

Бюджет конкурсу – €30 млн, і майже половину цієї суми буде скеровано на реалізацію проекту у державах – сусідах ЄС.

Кінцевий термін подання заявок – 26 січня 2012 року.

Більше інформації: <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome&nbPubliList=15&orderBy=upd&orderbyad=Desc&searchtype=RS&aofr=131087>

Шановні читачі „Євробюлетеня“!

Нагадуємо, що ви маєте можливість отримувати замість друкованої електронну версію „Євробюлетеня“. Це дозволить вам першими читати чергове число видання і завжди бути в курсі європейських новин!

Щоб замовити електронну версію (до 2 Мб), повідомте, будь ласка, свою електронну адресу, ім'я та по батькові, контактний телефон, назву організації (або зазначте, що Ви приватна особа) за адресою: **eurobulletin@gmail.com**

Ми будемо вдячні, якщо Ви поінформуєте про таку можливість своїх колег та друзів!

Підпишіться на „Євробюлетень“ та новини Представництва ЄС в Україні:

 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/newsletter_subscription/index_uk.htm

Завітайте на сторінку ЄС:

 <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>

Національна бібліотека Норвегії

Бібліотека Сант Панкрас, Велика Британія

Атриум Національної бібліотеки Данії відомої як „Чорний діамант”

Кожен обирає подорожі до душі, і не виключено, що найближчим часом популярності набудуть тури прихильників Книги. Тож представляємо найкращі європейські бібліотеки – можливо, саме через їхні читальні зали та запасники проляже Ваш маршрут. Втім, перегорнути сторінки старовинних книг (і не тільки) можна вдома – завітавши на сайт <http://\europeana.eu>

Europeana – цифрова бібліотека, у якій зберігаються безцінні надбання європейської духовної спадщини. У 2005 році очільники 6 держав ЄС ініціювали створення єдиного фонду – бібліотеки, щоб зберегти скарби культури та відкрити онлайн-доступ до них якнайширшому загалу. 20 листопада 2008 року відбувся офіційний старт проекту – на цей момент було переведено у цифровий формат

й представлено різними мовами понад 2 мільйони об'єктів культурної спадщини Європи. Втім, наприкінці першого ж дня й до середини грудня 2008-го роботу сайту призупинили через перевантаження, адже кількість відвідувачів сягнула 10 000 000 на годину.

У 2009 році колекція книг, картин, манускриптів перевищила 5 млн і постійно зростає. До цього спонукають як історична відповідальність, так і рішення Європейської Комісії та Європарламенту, які закликали активізувати роботи з оцифрування й спрямували на це кошти.

Тож запрошуємо до традиційних та віртуальних подорожей духовними й інтелектуальними скарбницями об'єднаної Європи – переконані: ви не тільки здобудете нові знання, а ще раз переконаєтеся, що і нам є чим пишатися!

Фото: europeana.eu

Народна бібліотека Польщі

Національна бібліотека Ісландії

Національна бібліотека Естонії